БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 22 (7[illegible]9)

30 ЯНВАРЬ ЧОРШАНБА 1957 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН

БУГУНГИ СОНДА:

Чехословакия Республикасининг Президенти Антонин Запотоцкий ҳузурида қабул маросими. Ўртоқ А. Запотоцкий нутқи. Ўртоқ К. Е. Ворошилов нутқи (1-бет).

Чехословакиялик меҳмонлар Лужникидаги Марказий стадионни бориб кўрдилар (1-бет).

КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми қарорларини амалга оширамиз (2-бет).

АГИТАТОР, СУҲБАТИНГДА ФОЙДАЛАН! Совет демократиясининг буржуа демократиясидан афзаллиги. Я. Песин. — Совет сайлов системаси — дунёда энг демократик сайлов системасидир. Султон Акбарий. — Ниқобланган демократия (3-бет).

Кўклам экишига пухта тайёрланайлик! (4-бет).

СССР Олий Совети делегациясининг Эронда бўлиши (4-бет).

СССР Мудофаа министри Г. К. Жуковнинг Ҳиндистонда бўлиши (4-бет).

Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий комитетининг вакиллари ўртасида музокаралар (4-бет).

БМТ Бош Ассамблеясининг XI сессияси (4-бет).

Инглиз қўшинлари Яман чегараларида тўпланмоқда (4-бет).

Провакацияга йўл қўйилмади (4-бет).

Ишимизнинг жанговар программаси

Тошкент область партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган IV пленуми «КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг якунлари ва область партия ташкилотининг вазифалари» ҳақидаги масалани муҳокама қилди ҳамда бу вазифаларни амалга ошириш тадбирларини белгилаб берди.

Область партия комитетининг пленуми қайд қилиб ўтдики, партиямиз ва бутун халқимиз ҳаётида катта воқиа ҳисобланган КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми XX съезднинг тарихий қарорларини амалга ошириш учун курашда муҳим роль ўйнайди. Пленумда қабул қилинган қарорлар СССР халқларининг ҳаётий манфаатларини, коммунизм қурилиши манфаатларини тўла ифода қилади, социалистик экономикани янада ривожлантириш ва хўжалик қурилишига раҳбарликни янада яхшилаш соҳасида ишимизнинг жанговар программаси бўлиб хизмат қилади.

Областимиз меҳнаткашлари барча совет кишилари каби олтинчи беш йилликнинг биринчи йили бўлган 1956 йилда саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ўсиши тўғрисида, халқ фаровонлигининг юксалганлиги тўғрисида декабрь Пленуми қарорларида келтирилган маълумотларни зўр фахрланиш туйғулари билан кутиб олдилар. «Олтинчи беш йилликнинг биринчи йилида, — дейилади КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорида, — социалистик саноатнинг эришган муваффақиятлари коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш йўлида олға қараб янги қадам қўйилганлигини кўрсатади. Совет мамлакати янада кучлироқ бўлиб қолди, унинг иқтисодий ва мудофаа қудрати ўсди, халқнинг моддий фаровонлиги ошди».

Совет халқининг Коммунистик партия раҳбарлиги остида ўтган йили мислсиз катта ғалабаларга эришганини бизнинг Тошкент области мисолида ҳам яққол кўриш мумкин. Область саноати 1956 йилда ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш давлат планини муддатидан илгари ошириб адо этди ва пландан ташқари 400 миллион сўмлик маҳсулот берди. Область пахтакорлари ўтган йили давлатга 469 минг тонна пахта топшириб, бир йил ичида ҳосилни ҳар гектар ҳисобига 4,4 центнердан кўпайтирдилар. Шунингдек, гўшт ва сутдан ташқари, қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг барча турларини тайёрлаш юзасидан берилган давлат планлари ҳам муваффақиятли бажарилди. Бунинг натижасида колхозларнинг даромади 1955 йилдагига қараганда ўтган йили 1,5 баравардан кўпроқ ошди ва колхозчилар моддий фаровонлигининг янада юксалиши таъминланди.

Партия ва Ҳукуматимиз областимиз меҳнаткашларининг ўтган йили эришган меҳнат ғалабаларини тақдирлаб, 44 кишига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонини берди, 164 киши Ленин ордени билан, 429 киши Меҳнат Қизил Байроқ ордени, 669 киши «Ҳурмат белгиси» ордени билан, 497 киши «Шавкатли меҳнати учун» ва 482 киши «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медаллари билан мукофотланди.

КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорлари билан қуролланган, партия ва ҳукуматимизнинг оталарча ғамхўрликларидан илҳомланган областимиз меҳнаткашлари эришган муваффақиятларини мустаҳкамлаб, ўзларининг бутун куч ва ғайратларини олтинчи беш йилликнинг иккинчи йили планини муддатидан илгари бажариш учун курашга сарфламоқдалар.

Область партия комитетининг пленуми декабрь Пленумининг қарорлари, партия ва ҳукуматимизнинг яқинда матбуотда эълон қилинган Мурожаати муносабати билан халқимиз ўртасида вужудга келган буюк меҳнат кўтарилишини қайд қилиш билан бирга, саноат, уй-жой қурилиши ва қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилиш соҳасида ишимизда анчагина жиддий камчиликлар борлигини кўрсатиб берди.

Бу камчиликлар даставвал шундан иборатки, облплан (бошлиғи ўртоқ Талибов) ва унинг жойлардаги органлари айрим ишлаб чиқариш тармоқларидаги ҳақиқий аҳволни етарли равишда ўрганмаётирлар, колхоз, совхоз МТС ва корхоналар билан тузук боғланган эмаслар, ишлаб чиқариш, айниқса капитал қурилиши ва моддий-техника таъминоти планларини ишлаб чиқаётган вақтда жиддий камчиликларга ва хатоларга йўл қўймоқдалар, давлат планларининг бажарилишини текшириб туриш соҳасида ўз вазифаларини яхши уддалай олмаётирлар. Ўтган йили 72 корхона йиллик планини бажара олмади ва давлатга 70 миллион сўмликдан ортиқ маҳсулотни кам берди. 1956 йилда брак маҳсулот ишлаб чиқаришдан келган зарар 32 миллион сўмни ташкил этди.

Капитал қурилиши ва уй-жой бинолари қуриш планлари йил сайин бажарилмаётир. Фақат сўнгги икки йил мобайнида областда ана шу мақсадлар учун ажратилган маблағлардан 300 миллион сўмдан кўпроғи фойдаланилмасдан қолди.

Кўпчилик корхоналар қишки мавсумда ишлашга яхши тайёргарлик кўрмаганликларидан бир меёрда ишламаётирлар, штурмчиликка йўл қўймоқдалар, январь ойи планини бажаришни хавф остида қолдирмоқдалар. Вазифа шундан иборатки, саноат корхоналарига ва қурилиш ташкилотларига раҳбарлик савиясини янада яхшилаш керак, планлаштиришдаги камчиликларни тезда бартараф қилиб, ҳар бир планнинг реал, сафарбар қилувчи план бўлишига, техника-иқтисодий ҳисобларга, илғорлар тажрибасидан ва ишлаб чиқаришнинг ички резервларидан фойдаланишга асосланган бўлишига эришиш лозим.

Область партия комитетининг пленуми 1957 йилда қишлоқ хўжалигини ва айниқса пахтачиликни ривожлантириш соҳасида олдимизда жуда катта вазифалар турганлигига қарамай кўкламги экишга тайёргарлик колхоз, совхоз ва МТСларда ниҳоятда суст бораётганлигини қаттиқ қоралади. Ҳалигача 40 минг гектардан ортиқ пахта майдони шудгор қилинмаган. Шудгорлашда Октябрь, Бекобод, Чиноз ва Янгийўл районлари айниқса орқада қолмоқдалар. Ирригация-коллектор тармоқларини тозалаш плани эса областда атиги 35 процент бажарилган, холос. Ернинг шўрини ювиш, далага минерал ва маҳаллий ўғит чиқариш, тракторлар ва бошқа қишлоқ хўжалик асбобларини ремонт қилиш ишлари ҳам қониқарсиз бормоқда. Пленум бу камчиликларни дарҳол тузатиб, 1957 йилда қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш юзасидан олган мажбуриятимизни бажариш учун кўкламги экишга тайёргарликни ҳар томонлама қизитиб юборишни, шунингдек қишлоқ хўжалигининг муҳим тармоғи ҳисобланган чорвачиликка раҳбарликни янада яхшилашни талаб қилди.

КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорларида партия, совет, хўжалик ва касаба союз ташкилотларининг хўжалик қурилиши соҳаларида қиладиган ишларининг аниқ ва равшан программаси чизиб берилган. Бу программани амалга ошириш учун сабот билан курашайлик, Улуғ Октябрь Социалистик революциясининг 40 йиллиги шарафига социалистик мусобақани қизитиб, областимиз экономикаси ва маданиятини юксалтиришда янги муваффақиятларга эришайлик!

Чехословакия Республикасининг Президенти Антонин Запотоцкий ҳузурида қабул маросими

Чехословакия Республикаси делегациясининг Совет Иттифоқида давлат визити билан келиб турганлиги муносабати билан Республика Президенти Антонин Запотоцкий Чехословакиянинг Москвадаги Элчихонасида 28 январда қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида делегация аъзолари — Чехословакия ҳукуматининг Раиси Вильям Широкий, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Антонин Новотний, Ҳукумат Раисининг ўринбосари Вацлав Копецкий, Госплан Раиси-Министр инженер Ота Шимунек, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари Иржи Гендрих, Ташқи ишлар министри Вацлав Давид, Қурилиш давлат комитетининг Раиси — Министр профессор Эмануэль Шлехта, Ташқи савдо министри Рихард Дворжак, Соғлиқни сақлаш министри доктор Иозеф Плойгар, Миллий мудофаа министри генерал-полковник Богумир Ломский, Маҳаллий саноат министри Иозеф Киселли, Вакиллар корпусининг раиси Рудольф Стрехай, Чехословакия Республикасининг СССР даги Элчиси Яромир Вошаглик, Чехословакия Элчихонасининг ходимлари, маслаҳатчилар, экспертлар ва делегацияга ҳамроҳ бўлиб келган шахслар ҳозир бўлдилар.

Қабул маросимида Совет томонидан СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов, Н. А. Булганин, А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. А. Суслов, Н. С. Хрушчев, Л. И. Брежнев, Е. А. Фурцева, Н. М. Шверник, А. Б. Аристов, Н. И. Беляев ўртоқлар, СССР ва РСФСР Министрлари, Совет Иттифоқи маршаллари, Совет Армияси генераллари, СССР Олий Совети депутатлари, фан ва маданият арбоблари, СССР Олий Совети Президиумининг, СССР Министрлар Советининг ва Министрликларнинг масъул ходимлари ҳозир бўлдилар.

Меҳмонлар орасида СССР даги чет эл дипломатик вакилликларининг бошлиқлари, элчихоналар ва миссияларнинг ходимлари, шунингдек совет ва чет эл журналистлари ҳам бор эди.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган қабул маросими вақтида Чехословакия Республикасининг Президенти А. Запотоцкий меҳмонларни табриклаб, бундай деди:

Ўртоқ А. Запотоцкий нутқи

Ҳурматли ўртоқ Ворошилов, ҳурматли ўртоқ Булганин,

Ҳурматли ўртоқ Хрушчев,

Азиз ўртоқлар, ҳурматли меҳмонлар!

Сизларнинг бизнинг Элчихонамизда бўлишингиздан фойдаланиб, ҳозирги вақтда, Чехословакия делегацияси Совет Иттифоқига келганлиги муносабати билан кўп жойларда ҳар хил гап-сўзларга сабаб бўлаётган икки масалага тўхталиб ўтишга ижозат берингиз.

Биринчи масала бизнинг Совет Иттифоқига муносабатларимиз масаласидирки, бу муносабатлар учун бизга, жумладан, капиталистик Ғарбдаги баъзи мамлакатларда кўп ҳужум қилмоқдалар.

Капиталистик Ғарб мамлакатларида бизнинг Совет Иттифоқига бўлган муносабатларимизни тенгҳуқуқли бўлмаган, бўйсунишга ва қарамликка асосланган муносабатлар деб айтмоқдалар, хулоса қилиб айтганда биз «сателлитлар» эмишмиз. Шу сабабли, Ғарбда бизни «озод қилиш» тўғрисида ҳам кўп гапирмоқдалар. Ғарбдаги баъзи ҳукуматларнинг бизга нисбатан нодўстлик позицияси тутаётганлигига Чехословакиянинг Совет Иттифоқига бўлган муносабатларигина сабаб бўлмоқда, деб даъво қилмоқдалар. Уларнинг бизга шама қилиб айтишларича, агар бизнинг Совет Иттифоқига бўлган муносабатларимиз бир йўл қилиниб заифлантирилса, уларнинг шу позицияси ҳам ўзгартирилар эмиш. Ниҳоят, ҳатто уларнинг айтишларига қараганда, башарти биздаги коммунизм бошқача коммунизм бўлган тақдирда, масалан миллий, либерал коммунизм бўлган тақдирда, қисқаси, биздаги коммунизм шунчалик коммунистик тарзда бўлмаганида, бу коммунизм капиталистик мамлакатларнинг ҳукуматлари учун мақбул бўлур эмиш.

Бунақа мулоҳазаларни эътиборга олаётган кишиларнинг ҳаммасига шуни айтмоқчиманки, улар мияларини беҳуда нарсалар билан банд қилмоқдалар ва беҳуда нарсаларга вақт сарф қилмоқдалар. Улар ўз тасаввурлари ва практикаларига маҳлиё бўлиб қолганлар. Улар бизнинг Совет Иттифоқига бўлган муносабатларимизга ўз капиталистик нуқтаи назарларидан қарамоқдалар ва бизни ўз газлари билан ўлчамоқдалар.

Албатта, биз билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатлар капиталистик дунёдаги одат қаторига кирган муносабатлар сингари муносабатлар бўлолмайди, чунки капиталистик дунёда кучли давлатлар заифроқ давлатларни эзиб ва емириб ташлайберади.

Бизнинг муносабатларимиз тенгҳуқуқлиликка, ўзаро ҳамкорликка ва ёрдамлашишга асосланган социалистик муносабатлардир, бу муносабатларда қатнашувчи ҳар қайси томон ўз манфаатларини иккинчи томоннинг манфаатлари билан уйғунлаштиришга ҳаракат қилади, иккинчи томоннинг камчиликларидан ўз манфаатлари йўлида фойдаланмасдан, балки бу камчиликларни тугатишда ёрдам беришни ҳамкорлик ва иттифоқчиликнинг асосий вазифаси деб ҳисоблайди.

Биз бутун халқ олдида ва бутун халқаро жамоатчилик олдида тўла масъулият билан шуни айтишимиз мумкинки: «Совет Иттифоқи билан Чехословакия ўртасидаги дўстлик ва иттифоқчилик муносабатлари суверенитет, тенгҳуқуқлилик, аралашмаслик, ўзаро ҳурматлаш, ҳамкорлик қилиш ва қардошларча ёрдамлашишнинг мустаҳкам ва бақувват негизларига асосланади».

Бу муносабатлар умумий иш манфаатлари йўлида мамлакатларимизга ҳар томонлама ва беҳисоб фойда келтирди ва муттасил шундай фойда келтирмоқда.

Ҳозирги вақтда эътибор берилаётган ва муҳокама қилинаётган иккинчи масала, у ҳам бўлса — бизнинг бу ерга келишдан кузатган мақсадимиз, чехословак делегациясининг сони ва состави масаласидир.

Москвага нима учун фақат коммунистларнинг ўзлари келмади ва нима учун бу сафарда Миллий Фронтдаги бошқа сиёсий пратияларнинг ҳам вакиллари қатнашди деб кўп ўйламоқдалар. Бунинг сабаби маълум. Биз мамлакатимизда социализм қуришни ўз олдимизга вазифа қилиб қўйганмиз. Коммунистик партия бунинг учун бир неча ўн йиллардан бери курашиб келмоқда. Бироқ, биз ҳозирги энг яхши турмушни ва энг яхши келажакни фақат коммунистлар учунгина эмас, шу билан бирга бутун чех ва словак халқимиз учун ҳам қурмоқчимиз. Бунинг учун фақат биз, коммунистларнинггина кучи керак бўлиб қолмасдан, шу билан бирга бизнинг Миллий Фронтимиз бирлаштириб турган ва шу Миллий Фронтда вакиллари бўлган ҳамма гражданларимиз, ишчиларимиз, деҳқонларимиз ва меҳнаткаш интеллигенциямизнинг ҳам кучи керак бўлади. Шуни уқтириб ўтмоқ керакки, бизнинг Миллий Фронтимиз турли эгоистик мақсадларни кўзлайдиган сиёсий партияларнинг коалицияси эмас. Миллий Фронтимизнинг ва у тузган ҳукуматнинг умумий, яхлит ва қатъий программаси ва мақсади бор, бу программа ва мақсад шуки, бутун халқимизнинг эҳтиёжларини ва талабларини тобора яхшироқ таъминлаб келиш ва социализм қуришдир.

Бу мақсадга муваффақ бўлаётганлигимизни Ғарб давлатларининг бизга унчалик дўстона тарзда қарамаётган ҳар хил арбоблари ҳам, истар-истамас, кўп марталаб эътироф қилишга мажбур бўлдилар.

Агар Совет Иттифоқи билан дўст ва иттифоқ бўлмаганимизда эди бу муваффақиятларга эришаолмас эдик. Совет Иттифоқининг ёрдами бўлмаса бизнинг эркинлигимиз ва мустақиллигимиз ҳам, халқ хўжалигини изчиллик билан зўр миқъёсда ривожлантириб боришимиз ва турмуш даражасини тинмай ошириб боришимиз ҳам мумкин бўлмас эди. Совет Иттифоқи билан иттифоқ бўлмаганимизда ва унинг бизга бериб турган қардошлик ёрдами бўлмаганида эди биз халқ хўжалигимизни ривожлантиришни ва халқимизнинг турмуш даражасини оширишни келгусида ҳам таъминлай олмаган бўлур эдик. Биз ҳатто социализм қуришнинг асосий негизини, яъни халқ демократик республикамизнинг мустақиллигини ҳам таъминлай олмаган бўлур эдик. Биз Мюнхен сингари хавф борлигини биламиз. Ғарбий Германия қайта ҳарбийлаштирилмоқда ва бутун дунёда тинчликка хавф туғдириши мумкин бўлган ҳар хил доктриналар эълон қилинмоқда.

Бу фактлар қандай сиёсий маслакка мансуб бўлишдан қатъий назар бутун халқимизга маълум ва равшандир. Шу сабабли, Москвада олиб бораётган музокараларимизда Миллий Фронтга уюшган ҳамма партияларнинг вакиллари иштирок қилмоқда. Улар тинчликни мустаҳкамлаш ва социализм қуриш манфаатларини кўзлаб Совет Иттифоқи билан бўлган иттифоқимизни бундан буён ҳам мустаҳкамлашга қаттиқ бел боғлагандирлар.

Мен кези келгандан фойдаланиб, шуни тушунтириб ва уқтириб ўтишни зарур деб ҳисобладим.

Мен Совет Иттифоқи билан дўстлигимиз учун, барча халқ демократияси мамлакатлари билан дўстлигимиз учун, Совет Иттифоқи бошчилигидаги тинчлик лагерининг бирлиги учун, дўстона муносабатлар ўрнатишга ва шу муносабатларни кенгайтиришга манфаатдор бўлган, жаҳон миқъёсида иқтисодий ва маданий равнақ йўлидан бориш манфаатларини кўзлаб тенгҳуқуқлилик принциплари асосида биз билан ҳамкорлик қилишни истаган, тинчликни ҳимоя қилишга ҳамда ҳар қандай агрессияга, халқларни эзиш ва эксплуатация қилишни кўзловчи ҳар қандай агрессияга қаршилик кўрсатишга тайёр бўлиб турган ҳамма мамлакатларнинг ижтимоий тузумидан қатъий назар улар билан дўст бўлмоқ учун қадаҳ кўтараман ва шунга тилак билдираман.

Яшасин бутун дунёда тинчлик!

* * *

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов ўз нутқида бундай деди:

Ўртоқ К. Е. Ворошилов нутқи

Азиз ўртоқ Президент!

Азиз ўртоқлар, Чехословакия Республикаси делегациясининг аъзолари!

Қардош социалистик Чехословакия Республикасининг вакиллари бўлган сизларни энг азиз, энг жонажон, севимли дўстлар деб бу ерда табриклаётганлигим учун хурсандман.

Делегациянгизнинг Совет Иттифоқига давлат визити билан келганлиги ҳақида нариги қирғоқдаги ғийбатчиларнинг ҳар хил фисқи-фасод тарқатаётганликлари тўғрисида жуда ҳаққоний баҳо бериб ўтдингиз. Айтган гапларингизнинг ҳаммаси тўғри. Бизнинг дўстлигимиз қанчалик кўп бўлса, биз бир-биримизга қанчалик яқин бўлсак, биз халқларимизга қанчалик кўп фойда етказсак, бутун дунёдаги тинчликка қанчалик кўп фойда етказсак, аламзадаларнинг ғазаблари ҳамда ҳар хил ёқимсиз гаплари ва фисқи-фасодлари шунчалик кўп бўлади.

Сиз ана шу нарсаларнинг ҳаммасини бу ерда жуда яхши изоҳлаб бердингиз, шу сабабли яхшиси, мен бошқа гапга ўтиб қўяқолай.

Чехословакия Республикасининг бу ерда ҳозир бўлган раҳбар арбоблари шарафига, халқларимизнинг бузилмас дўстлиги шарафига қадаҳ кўтаришимга ижозат берингиз.

Совет ва чехословак халқларининг дўстлиги кўп синовлардан ўтди ва тағин ҳам кўпроқ мустаҳкам ва чиниққан дўстлик бўлиб қолди. Чинакам дўст бошингга кулфат тушганда билинади, деган халқнинг қимматли гапи бор. Бизнинг ҳам бошимизга қийинчиликлар ва кулфатлар тушди! Лекин бу қийинчиликлар ва кулфатлар жанговар иттифоқимизни чинакам тенглик ва қардошлик алоқалари билан абадий боғлаб, бизни бир жон-бир тан қилиб қўйди, холос.

Бизнинг дўстлигимиз сиёсий, иқтисодий ва маданий турмушнинг ҳамма соҳаларида қилинаётган ҳамкорликда ўзининг тўлиқ ифодасини топмоқда. Совет халқи ўзининг тажрибасини чехословак халқига мамнуният билан бермоқда ва талантли, меҳнатсевар чехословак дўстларида бўлган қимматли ва илғор нарсаларнинг ҳаммасини у ҳам бажони-дил қабул қилиб олмоқда.

Биз социализм ишига садоқат билан хизмат қилаётган ажойиб дўстлигимиздан фахрланамиз.

Чехословак халқи социал ва миллий-озодлик учун олиб борган ўзининг қаҳрамонона курашида отоқли раҳбарлар ва курашчиларни майдонга чиқарди ва улар билан ҳақли равишда фахрланади. Ўтган замонлар тўғрисида гапириб ўтирмаганимизда ҳам, бизнинг замондошларимиз орасида ўртоқ Зопотоцкий, Широкий, Новотний ва бошқа бир қанча ўртоқлар сингари ажойиб кишилар борлигини кўриб турибмиз.

Янги Чехословакиянинг давлат арбоблари ва улар орасида Чехословакия Республикасининг ҳурматли Президенти Антонин Запотоцкий мамлакатларимиз ўртасидаги дўстона муносабатларни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш устида самарали ишлар қилганликларини ва қилаётганликларини қайд қилиб ўтиш менинг учун айниқса ёқимлидир.

Бизнинг мамлакатимизда, Совет Иттифоқида ўртоқ Запотоцкийни ҳамма яхши билади ва севади. У ишчилар ҳаракатининг ветерани, зийрак сиёсатчи ва ўзининг гўзал социалистик ватанининг оташин ватанпарвари сифатида машҳурдир. Чинакам ватанпарварлик билан пролетар интернационализмини эса бирбиридан асло ажратиб бўлмайди. Чинакам ватанпарварлик ва пролетар интернационализми социализм қураётган миллион-миллион кишиларни бирлаштирмоқда, ғайратига ғайрат қўшмоқда, инсониятнинг ёрқин келажаги учун курашда уларнинг кучини кўпайтирмоқда.

Мен Президент ўртоқ Запотоцкийнинг соғлиги учун қадаҳ кўтараман!

Чехословакиялик барча дўстларнинг соғлиги учун!

Совет Иттифоқи билан Чехословакиянинг абадий қардошларча дўстлиги учун, бутун дунёда тинчлик учун, азиз меҳмонларимиз ва мезмонларимиз бўлган сизларнинг соғлигингиз учун!

* * *

А. Запотоцкий ва К. Е. Ворошилов ўртоқларнинг нутқлари қизғин карсаклар билан кутиб олинди.

Қабул маросимининг охирида Совет Ҳукуматининг ва Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг раҳбарлари Чехословакиянинг давлат арбоблари билан бирга залдан ўтганларида залда тўпланганлар улар учун гулдурос овация қилдилар. Қаттиқ «ура» янгради, залнинг ҳамма томонидан ҳар иккала мамлакат ўртасидаги бузилмас қардошларча дўстлик шарафига айтилган хитоблар эшитилиб турди. (ТАСС).

26 январда Москвада, Кремлда СССР Ҳукумат делегациясининг давлат визити билан Совет Иттифоқига келган Чехословакия республикаси делегацияси билан музокаралари бошланди. **Суратда:** музокара пайти. **В. Савостьянов** фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

Чехословакиялик меҳмонлар Лужникидаги Марказий стадионни бориб кўрдилар

Давлат визити билан Москвада меҳмон бўлиб турган Президент Антонин Запотоцкий ва Чехословакия Республикаси делегациясининг бошқа аъзолари 28 январда Лужникидаги В. И. Ленин номидаги Марказий стадионни бориб кўрдилар. Европадаги энг катта спорт иншоотларидан бири бўлган бу стадионга меҳмонлар катта қизиқиш билан қарадилар. Улар стадионнинг кенг территориясини айланиб чиқдилар, ҳозирги вақтда «Люкс» яхмалаги ташкил этилган ва хоккейчиларнинг мусобақалари ўтказилаётган кичик спорт майдонида, шунингдек енгил атлетикачиларнинг машқ қилишлари учун қурилган ёпиқ залда бўлдилар. Трибуналарига юз мингдан кўпроқ киши сиғадиган асосий спорт майдони, шунингдек Спорт саройи делегация аъзоларининг эътиборини жалб қилди.

Чехословакия Республикасининг Президенти бу спорт шаҳри қай тарзда қурилганлигини, мусобақаларда қатнашувчилар ва томошабинлар учун қандай қулайликлар барпо қилинганлигини қизиқиб сўраб билиб олди.

СССР биринчилиги учун ўтказилаётган хотин-қиз баскетбол командалари «Буревестник» (Ростов-Дон) билан «Динамо» (Киев) мусобақаларини Спорт саройининг марказий ложасида туриб томоша қилаётган меҳмонларни ёшлар зўр хурсандлик билан табрикладилар.

Чехословакия Республикасининг Президенти Антонин Запотоцкий стадиондан чиқиб кетиш олдидан микрофон олдида қуйидаги гапларни айтди:

— Биз фақат шуни айтишимиз мумкинки, сизларнинг стадионингиз бизни ҳайратда қолдирди ва хурсанд қилди. Бу ерда қурилган иншоотларнинг ҳаммаси мақсадга мувофиқ қилиниб жуда яхши планлаштирилган. Спорт иншоотларининг ҳаммаси кўзланган мақсадга яхши хизмат қилади. Менимча, Москва ёшлари ва спортчилари ўзлари учун қурилган бу стадион билан фахрланишлари мумкин. Бу стадион янги, социалистик Москвадаги ҳамма қурилишлар каби улуғ иншоотдир. Биз бу қурилишга яна янги муваффақиятлар тилаймиз.

Муносиб кандидат

КРЕСТЬЯНСКИЙ, (**«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбиридан**). Гулистон районининг колхозлари ва МТСларида меҳнаткашларнинг сайловолди йиғилишлари бўлиб ўтмоқда. Бу йиғилишларда илғор ишчилар, колхозчилар Тошкент область Советининг депутатлигига кандидат қилиб кўрсатилмоқда.

Молотов номли колхозда бўлган сайлов олди йиғилиши сайловчиларнинг актив иштироки билан ўтди. Сайловчилар шу колхознинг раиси Соибжон Назаровни область Советининг депутатлигига кандидат қилиб кўрсатдилар.

— Ўртоқ Назаров, — деди ўз сўзида Сталинобод қишлоқ Советининг раиси ўртоқ Рахматуллаев, — Мирзачўл ерларини ўзлаштиришда ва ундан мўл ҳосил етиштиришда самарали меҳнат қилди. У раҳбарлик қилаётган Молотов номли колхоз ўтган йили 1236 гектар ернинг ҳар гектаридан 33,6 центнердан пахта ҳосили етиштирди. Ўртоқ Назаров колхоз қишлоғини обод қилиш ва колхозчиларга кўплаб уй-жой бинолари қуриш ишига ҳам ўз ҳиссасини қўшди.

Мен ўртоқ Назаровни 224-Сталинобод сайлов округидан область Совети депутатлигига кандидат қилиб кўрсатишни таклиф қиламан.

1-бригада бошлиғи ўртоқ Исмоилов сўз олади. У бундай дейди:

— Ўтган сайловда ўртоқ Назаровни район Советининг депутатлигига сайлаган эдик. У ишончимизни тўла оқлади. Айниқса кўчаларни тузатишда ташаббус кўрсатди. Мен ҳам ўртоқ Рахматуллаевнинг Соибжон Назаровни область Совети депутатлигига кандидат қилиб кўрсатиш ҳақидаги таклифини қувватлайман.

— Мен, — деди колхозчи ўртоқ Нуриев, — ўртоқ Назаровни 12 йилдан бери биламан. Ўртоқ Назаров пахтачиликни ривожлантиришда илғор агротехника фани ютуқларидан кенг фойдаланаётир. Ўтган йили колхознинг кўпгина экин майдонларида чигит квадрат-уялаб экилди. Бу эса колхоз хўжалигига катта даромад келтирди. Ўртоқ Назаровнинг колхоз ишлаб чиқаришидаги самарали меҳнатлари партия ва ҳукумат томонидан тақдирланди ва унга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвон берилди. Мен ҳам ўртоқ Назаровнинг номзодини қувватлайман.

Сайловчилардан Азимов, Алламуротов ва бошқа ўртоқлар ҳам ўз сўзларида ўртоқ Назаров кандидатурасини маъқуллаб гапирдилар.

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советининг сессияси

28 январда меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советининг олтинчи сессияси бўлди. Сессияда ташкилий масалалар кўрилди.

Ф. Хўжаев бошқа ишга ўтганлиги учун сессия уни Тошкент область ижроия комитетининг раиси вазифасидан озод қилди. Тошкент область ижроия комитетининг раиси қилиб Х. Жалилов сайланди.

Д. Молчанов бошқа ишга тайинланганлиги учун область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи вазифасидан озод этилди. Область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи қилиб И. Юнусов тасдиқланди. (ЎзТАГ).

БИЛДИРИШ

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советига сайлов ўтказувчи область сайлов комиссияси Тошкент область ижроия комитети (Навоий кўчаси, 69-уй) биносига жойлашган. Биринчи подъезд, биринчи қават, 3-хона. Телефон номерлари: 5-22, 38094, область ижроия комитети коммутатори: 30250, 30251, 30252, 30253, қўшимча 1-53.

* * *

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советига сайлов ўтказувчи шаҳар сайлов комиссияси шаҳар ижроия комитетининг биносига жойлашган (Сталин кўчасидаги 29-уй). Телефон номерлари 3-37, 35562. Шаҳар сайлов комиссияси эрталаб соат 9 дан кеч соат 10 гача ишлайди.

КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми қарорларини амалга оширамиз

Область партия комитетининг пленуми

28 январда Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг пленуми бўлиб ўтди.

Пленумда «КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг якунлари ва область партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида» область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **С. Нуритдинов** доклад қилди.

— Партиямиз Марказий Комитетининг пленуми, — деди докладчи, — социалистик экономикани янада ривожлантириш, хўжалик қурилишига раҳбарликни яхшилашга таааллуқли муҳим масалаларни муҳокама қилди. Бу масалалар юзасидан қабул қилинган қарорларда халқимизнинг ҳаётий манфаатлари, коммунистик қурилишнинг муҳим вазифалари ўз ифодасини топган.

Марказий Комитетнинг Пленуми ленинча сиёсатни ва КПСС XX съезди қарорларини оғишмай амалга ошириш натижасида олтинчи беш йилликнинг биринчи йили — 1956 йилда социалистик саноатни ривожлантириш соҳасида жуда катта муваффақиятларга эришилганлигини қайд қилиб кўрсатди. Бу муваффақиятлар коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш йўлида олға қараб қўйилган янги қадам бўлди. Оғир индустрияни устун даражада ривожлантириш асосида қишлоқ хўжалигини техника билан қуроллантириш янада ошди. Бу, қисқа муддат ичида 35,5 миллион гектар қўриқ ерларни ўзлаштириш ва 1956 йилдаёқ ғалла ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш ва закупка қилишни кўп миқдорда ошириш имконини берди. Халқнинг моддий фаровонлигини янада яхшилаш юзасидан катта тадбирлар амалға оширилди. Бу тадбирларнинг амалға оширилиши аҳолига ҳар йили 35 миллиард сўмдан кўпроқ фойда келтиради.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми халқ хўжалигини планлаштириш ва унга раҳбарлик қилишда йўл қўйилган жиддий камчиликларни бартараф қилиш тадбирларини белгилади ва барча партия ҳамда хўжалик ташкилотларини халқ хўжалигининг барча соҳаларидаги резервларни қидириб топиш ва ундан фойдаланиш юзасидан тинмай иш олиб боришга чақирди.

КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми қабул қилган қарорлардан областимиз партия ташкилотининг амалий фаолияти учун тегишли хулосалар чиқариб олиш зарур.

Сўнгра ўртоқ Нуритдинов область саноатининг ишига муфассал тўхталиб ўтди.

Область саноати олтинчи беш йилликнинг биринчи йилига белгиланган ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планини муддатидан илгари — 19 декабрда бажарди. Пландан ташқари қарийб 400 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Темир йўл ва автомобиль транспорти яхши ишлади ва ўз олдига қўйилган вазифани бажарди. Капитал қурилиши соҳасида иш 1955 йилдагига нисбатан бир мунча яхшиланди.

Ўтган йили пахтачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ривожлантиришда катта муваффақиятларга эришилди. Тошкент область меҳнаткашлари ўзбек халқининг пахта етиштиришни кўпайтириш юзасидан олиб борган курашига қўшган ҳиссаси билан ҳақли равишда фахрланадилар. 1956 йили область давлатга қарийб 470 минг тонна пахта етказиб берди. Ҳар гектар ердан 24,7, яъни 1955 йилдагига нисбатан 4,4 центнердан кўп ҳосил олинди. Гўштни истесно қилганда қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг барча турлари юзасидан белгиланган топшириқлар тўла ва ошириб бажарилди. Жамоат чорвачилигини ривожлантириш соҳасида ҳам айрим ижобий натижаларга эришилди.

Бу муваффақиятларга КПСС XX съездининг тарихий қарорларидан руҳланган омманинг ижодий активлиги ўсганлиги, партиявий-ташкилий ва партиявий-сиёсий ишлар бирмунча яхшиланганлиги туфайли эришилди.

— Аммо, — дейди ўртоқ Нуритдинов, — ишимизда ҳали кўпгина жиддий камчиликлар борлигини, хўжаликка қилаётган раҳбарлигимиз КПСС XX съезди талабларига жавоб бермаслигини ҳам кўрсатиб ўтиш керак.

Планлаштиришдаги нуқсонлар, хўжаликка раҳбарлик қилишда йўл қўйилган ва КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми томонидан очиб ташланган катта камчиликлар бизнинг ишимизга ҳам тўла таааллуқлидир.

Планлаштиришдаги нуқсонлар нимага олиб келишини Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлигига қарашли йирик корхоналардан бири—«Ташсельмаш» заводи мисолида яққол кўриш мумкин. Корхона учун 1956 йилга белгиланган асосий ишлаб чиқариш плани ўтган йили саккиз марта ўзгартирилди ва у фақат 1957 йилнинг январидагина узил-кесил тасдиқланди. Шунингдек министрликлар ўтган йил давомида «Узбексельмаш», «Средазхиммаш», «Подъёмник» заводлари, Чирчиқ электрохимия комбинати ва бошқа бир қатор корхоналарнинг маҳсулот ишлаб чиқариш планларини бирнеча марта ўзгартирдилар.

Бунинг устига кўпгина министрликлар ва ташкилотлар ҳамма иш жойида деган таассуротни туғдириш ва планлаштиришдаги нуқсонларни бекитиш мақсадида одатда йилнинг охирига келиб планларни қайта кўриб чиқа бошлайдилар, бунда қолоқ корхоналар учун белгиланган топшириқларни камайтирадилар, илғор корхоналарнинг планини эса оширадилар. Мен ишонарли бир мисолни келтираман. Озиқ-овқат товарлари саноати министрлигига қарашли 6-нон заводи ўтган йилнинг 11 ойлик планини фақат 31 процент бажарди, йилнинг охирида эса давлат планини бажарган корхоналар қаторига кириб қолди. Хўш, йилнинг 11 ойи давомида энг қолоқ ҳисобланиб келган бу завод қандай қилиб бир ой ичида илғор бўлиб олди? Министрлик планлаштиришда ўзи йўл қўйилган хатоликларни тузатиш мақсадида йил охирига келиб бу завод учун белгиланган планни 14,5 миллион сўмдан 5,5 миллион сўмгача, яъни қарийб 3 баравар камайтирди.

Тахминий маълумотларга қараганда ўтган йили область саноатида маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан белгиланган давлат планларига ҳаммаси бўлиб 200 мартага яқин жиддий ўзгартиришлар киритилган. Айрим ҳолларда планлар корхоналарнинг реал материал-техника, айниқса уни хомашё билан таъминлаш имкониятларини ҳисобга олмай тузилади.

КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми яна эътиборни шунга жалб этдики, саноат ишлаб чиқаришини планлаштирган вақтда план кўрсаткичлари камайтириб тузилади ва корхоналарнинг ишлаб чиқариш қувватидан тўла фойдаланиш назарда тутилмайди. Масалан, «Таштекстильмаш» заводида ишлаб чиқариш қувватидан тўла фойдаланилмаётир. Заводнинг темирчилик-пресс цехи қувватидан фақат 60 процент фойдаланилмоқда. «Подъёмник» заводи ҳар йили планга қўшимча равишда бошқа корхоналар учун 100-150 тонна миқдорида турли қуйилмалар тайёрлаб бериши мумкин. Бошқа кўпгина корхоналарда ҳам маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш соҳасида ана шу каби имкониятлар бор.

Планлаштиришдаги нуқсонлар, албатта, корхоналарнинг резервлари ва имкониятларидан яхши фойдаланишга жиддий тўсқинлик қилаётир. Айни вақтда баъзи хўжалик раҳбарлари ўзларининг ёмон ишлаётганликларини планлаштиришдаги камчиликлар билан ниқоблашга уринаётганликларини кўрмаслик мумкин эмас. 1955 йили 83 саноат корхонаси, 1956 йили эса 72 саноат корхонаси планни бажармади. Бу корхоналар фақат ўтган йилнинг ўзидагина давлатга белгиланганидан 70 миллион сўмликдан ортиқ маҳсулотни кам бердилар. Кўпгина корхоналар планни ялпи маҳсулот бўйича бажариб, маҳсулотнинг номенклатураси бўйича белгиланган топшириқларни бажармаётирлар.

Сўнгра докладда область корхоналарида қўл меҳнати ҳануз кўп сарфланаётганлиги, бракка йўл қўйилаётганлиги, иш вақти кўп миқдорда йўқотилаётганлиги кўрсатиб ўтилади.

Шундан сўнг докладчи капитал қурилиши масалаларига тўхталади. Тошкент области қурилиш ишлари учун жуда катта маблағ олаётир. Ўтган йили 1955 йилда планлаштирилганига қараганда 200 миллион сўм кўп, яъни бир миллиард 400 миллион сўмдан кўпроқ маблағ олинди.

1956 йили қаттиқ қотишмалар заводи, Тошкент телевезион студияси қурилишининг биринчи навбати, «Пахтакор» стадионининг асосий спорт ядроси, Чирчиқ ГЭС каскадида икки гидроагрегат қурилиб ишга туширилди, 100 дан ортиқ цех қурилди ва реконструкция қилинди, 1955 йилдагига нисбатан 35 минг квадрат метр кўп — 143 минг квадрат метр уй-жой майдони, 11 ўрта мактаб, 9 та болалар яслиси, 4 касалхона, 8 поликлиника ва бошқалар қурилиб фойдаланишга топширилди.

1955 йилдагига нисбатан аҳвол бирмунча яхшиланганига қарамай, областимизда капитал қурилиши ҳамон жуда қониқарсиз бормоқда. Фақат кейинги икки йил ичидагина капитал қурилиши учун ажратилган маблағдан 300 миллион сўмдан кўпроғи, уй-жой қурилиши учун ажратилган маблағдан 86 миллион сўми фойдаланилмай қолди.

Ўртоқ Нуритдинов маблағлардан қониқарсиз фойдаланилганлиги сабабларини анализ қилиб, бу соҳада ҳам планлаштиришда нуқсонлар борлигини кўрсатди. 1956 йил мобайнида қурилиш-монтаж ишларининг ҳажми «Ташэнергострой» бошқармаси бўйича 8 марта, Қурилиш министрлигига қарашли 32-қурилиш тресги бўйича 4 марта, «Главташкентстрой» бўйича 6 марта ўзгартирилди.

Бу айни бир вақтда кўп миқдордаги объектларда ишни бошлаш ва давом эттириш ҳамда уни узоқ муддат давомида тамомламасликка, объектларни фойдаланишга топширишни чўзиб юборишга ва оқибатда қурилиш қимматини ошириб юборишга олиб келади.

Аммо гап фақат планлаштиришдаги нуқсонлардагина эмас, балки шу билан бирга материал-техника таъминотига боғлиқ бўлган жиддий камчиликларда ҳамдир. Бу камчиликларнинг олдини олиш кўп жиҳатдан қурилиш раҳбарларига, маҳаллий партия ва совет ташкилотларига ҳам боғлиқдир.

Кўпгина қурилишларда иш кустарь усулида, эскича олиб борилаётир, оғир иш процессларини механизациялаш ва илғор индустриал методларни қўлланишга етарли эътибор берилмаётир. Областимизда йиғма темир-бетон конструкцияларидан мамлакатдаги илғор қурилишлардагига нисбатан 4-6 марта кам фойдаланилмоқда. СССР Министрлар Советининг қарорига мувофиқ Тошкент областида 1955-1956 йилларда темир-бетон конструкциялари ва деталлар тайёрловчи 11 завод ва полигонлар қурилиши ҳам фойдаланишга топширилиши керак эди. Ваҳоланки, шу муддат ичида фақат 3 завод қурилди. Бу қарорни «Средазгидроэнергострой», «Средазтрансстрой» трестлари, Савдо, Сув хўжалиги, Қурилиш материаллари саноати министрликлари қониқарсиз бажармоқдалар.

Кўпгина қурилиш ташкилотларида бинокорлар учун нормал уй-жой ва маиший шароитлар яратиб берилмаган, улар ўртасида маданий-тарбиявий ишлар мутлақо суст олиб борилмоқда.

Ўз кучи билан якка тартибда ва коллектив бўлиб уй-жой қуришни кучайтириш меҳнаткашларни уй-жой билан таъминлашни яхшилашнинг асосий резервидир. Афсуски, бу резервдан ҳали қониқарсиз фойдаланилмоқда. Ер участкаларини ажратиб бериш, кредит бериш, айниқса якка тартибда уй-жой қурувчиларга бинокорлик материаллари билан ёрдам кўрсатиш соҳасида бюрократизм ва сансалорликка йўл қўйилмоқда. Колхозларда олиб борилаётган қурилишларнинг ҳажми бизни сира ҳам қаноатлантирмайди.

Ўтган йиллари бинокорлик материаллари етишмаганлиги сабабли қурилиш ишлари плани бажарилмай қолган эди. Докладчи буни алоҳида қайд қилиб, маҳаллий қурилиш материалларидан, шу жумладан қамиш плиталаридан кенг равишда фойдаланишни таъминлаш лозимлигини кўрсатди. Областимиз территориясида қамиш плиталар тайёрлаш учун жуда кўп хомашё бор.

Докладда қурилишларни ғишт, гипс, оҳак ва бошқа материаллар билан ҳамон яхши таъминламаётганлиги учун Қурилиш материаллари саноати министрлиги қаттиқ танқид қилинди.

Ўтган йилнинг якунлари областда қишлоқ хўжалигини, айниқса пахтачиликни янада ривожлантириш учун катта имкониятлар борлигини кўрсатди. Бу резервлар ҳосилдорлик жиҳатидан қолоқ колхозлар, совхозлар ва бригадаларни ўрта даражадаги ҳамда илғорлар қаторига етказиб олишда, илғор агротехника тадбирларини кенг жорий қилишда, колхозлардаги ишнинг аҳволи учун МТСларнинг ролини ва жавобгарлигини оширишдадир.

Докладда совхозлар пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришда орқада қолаётганликларининг сабаблари чуқур анализ қилиб берилди. Совхозларда ишнинг қониқарсиз аҳволда эканлигига Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлиги ишида жиддий камчиликлар борлиги сабаб бўлмоқда. Шу билан бир қаторда, деди ўртоқ Нуритдинов, маҳаллий партия ва совет органлари, область партия комитети совхозлар билан мутлақо қониқарсиз шуғулланмоқдалар, уларга зарур ёрдам бермаётирлар.

Вазифа шундан иборатки, совхозларнинг хўжалигини кўтариш учун кескин чоралар кўриш керак, улардаги резервларни ишга солиб, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш зарур.

— Ўзбекистон қишлоқ хўжалик илғорларининг XII қурултойида, — деди сўнгра докладчи, — ўртоқ Н. С. Хрушчев республикада, жумладан Тошкент областида чорвачилик қишлоқ хўжалигининг энг қолоқ соҳаси бўлиб келаётганлиги ва айниқса унинг маҳсулдорлиги паст эканлиги учун бизни жуда ҳаққоний равишда танқид қилди.

Бу шунинг оқибатида юз бермоқдаки, партия, совет, қишлоқ хўжалик органларининг, МТС, совхоз ва колхозларнинг раҳбарлари чорвачилик билан чинакамига шуғулланмаётирлар.

Камчиликларни бартараф қилиш юзасидан ишимизнинг конкрет программасини дарҳол белгилаб олишимиз лозим, токи бу йил жамоат чорвачилигининг маҳсулдорлигини анча оширишга эришайлик.

Шунингдек Тошкент шаҳри ва областимизнинг бошқа шаҳарлари ҳамда саноат марказлари аҳолисини картошка, сабзавот билан таъминлашни янада яхшилаш учун бу йил ана шу экинлар ҳосилини кескин равишда оширишимиз лозим.

Сўнгра докладда область колхозлари, совхозлари ва МТСларида кўклам экин кампаниясига тайёргарлик кўриш соҳасидаги камчиликлар қаттиқ танқид қилинади. Бу соҳада айниқса Янгийўл, Октябрь, Чиноз, Бекобод, Сирдарё, Верхне-волинск районларида кўпгина камчиликлар бор.

Кўкламга тайёргарлик кўришдаги камчиликларга барҳам бериш лозим. Чунки ҳозир қилиниши лозим бўлган қишлоқ хўжалик ишлари муваффақиятли ўтказилмаса пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини етиштиришни кўпайтиришдаги мавжуд резервлардан максимал фойдаланиш ҳақида сўз ҳам бўлиши мумкин эмас.

Шундан сўнг докладчи маҳаллий планлаштириш органларининг фаолияти билан боғлиқ бўлган масалаларга тўхталди.

Республика Госпланидан тортиб, бизнинг планлаштириш органларимиз саноат, қурилиш, қишлоқ хўжалиги экономикасини суст ўрганмоқдалар, халқ хўжалигидаги унумсиз харажатларга қарши тегишли кураш олиб бормаётирлар, улар ўз ишларини турли ташкилотлардан, корхоналардан ва муассасалардан олинган тайёр маълумотларни умумлаштиришдан иборат қилиб қўймоқдалар. Ўзбекистон ССР Госплани облплан ва унинг жойлардаги органларига ишни яхшилашда тегишинча ёрдам бермаётир. Докладчи райпланларнинг фаолиятига алоҳида тўхталиб ўтди. Улар, деди ўртоқ Нуритдинов, жорий ва перспектив планларни тузиш ўрнига турлы хилдаги маълумот ва сводкалар йиғиш билангина шуғулланмоқдалар.

Хўжаликка раҳбарликни янада яхшилашда меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг ролини ошириш жуда катта аҳамиятга эгадир.

Маълумки, кейинги йилларда область, район ва шаҳар Советларининг иши бирмунча яхшиланди. Жойларда хўжалик ва маданий қурилиш масалаларини оператив равишда ҳал қилиш учун шароит яратиб берилди.

Аммо кўпгина маҳаллий Советлар ва уларнинг ижроия комитетлари фаолиятининг практикаси улар ўз ишларини яхшилаш учун мавжуд бўлган имкониятлардан ҳамон етарли фойдаланмаётганликларини кўрсатади.

Маҳаллий Советларнинг фаолиятини ҳар томонлама активлаштириш, уларнинг хўжалик ва маданий қурилишдаги ролини ошириш зарур.

Касаба союз ташкилотларининг ишидаги камчиликларни танқид қилиб ўртоқ Нуритдинов шуни алоҳида кўрсатдики, кўпгина фабрика-завод комитетларида, область касаба союз комитетларида, ҳатто Узсовпрофда жанговарлик, ишда ижодий жўшқинлик, принципиаллик етишмайди. Касаба союз ташкилотлари фаолиятининг сустлигига партия комитетлари, шу жумладан область партия комитети ҳам кўп жиҳатдан айблидир. Партия ташкилотларидан касаба союз ташкилотларининг ишига эътиборни кучайтириш, уларга ишчилар ва хизматчиларнинг меҳнат ҳамда маиший шароитини яхшилаш билан боғлиқ бўлган муҳим масалаларни ҳал қилишда кундалик ёрдамни кучайтириш талаб қилинади.

Шунингдек хўжалик-сиёсий вазифаларни ҳал қилишда комсомол ташкилотларининг ролини ҳам ошириш керак. Ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашга жиддий эътибор бериш зарур. Бизнинг бурчимиз — шаҳарда ҳам, қишлоқда ҳам энг яхши хотин-қизларни раҳбарлик ишларига дадил кўтаришдан, уларни ижтимоий-сиёсий ҳаётга кенг жалб қилишдан иборатдир.

КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми хўжалик қурилиши планларини амалга оширишда партиявий-ташкилий ва партиявий-сиёсий ишлар жуда катта аҳамиятга эга эканлигини яна бир карра қайд қилиб ўтди. Бу соҳада ҳали кўпгина жиддий камчиликлар бор. Бу камчиликларга барҳам бериш ва партия раҳбарлиги методларини янада такомиллаштиришни таъминлаш лозим.

Ўртоқ Нуритдинов докладни тамом қилар экан, шундай деди:

— Ҳеч шубҳа йўқки, партия XX съездининг тарихий қарорлари билан, КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорлари билан қуролланган Тошкент область партия ташкилоти, областимизнинг барча меҳнаткашлари ўз олдиларида турган вазифаларни шараф билан бажариш учун барча зарур чораларни кўрадилар.

Ўртоқ Нуритдинов доклади юзасидан музокаралар бошланди.

Бекобод шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ **Бекаев** ўз сўзида шаҳар партия ташкилоти КПСС XX съезди қарорларини бажара бориб, ўтган йили ўз ишини бирмунча яхшилаганлигини айтди. Шаҳар саноати пландан ташқари 8 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот берди. Металлурглар фақат IV кварталдан бошлаб графикни бажара бошладилар. Ҳозир пўлат эритувчилар иш суръатини тобора ошириб, пландагидан ташқари 200 тонна пўлат беришга ваъда қилдилар. Шунингдек, шаҳардаги бошқа корхоналар ҳам ўз ишларини яхшиламоқдалар.

Ўртоқ Бекаев шундан сўнг ишга халақит бераётган, ишлаб чиқариш қувватларидан тўлароқ фойдаланишга тўсқинлик қилаётган, ишлаб чиқаришни планлаштиришдаги жиддий камчиликларга тўхталди.

«Средазхиммаш» заводининг директори ўртоқ **Платонов** КПСС XX съездининг қарорлари корхона коллективини руҳлантириб юборганлигини айтади. Завод давлат планини ялпи маҳсулот бўйича 101,7 процент, товар маҳсулоти бўйича эса 102,3 процент қилиб бажарди. Меҳнат унумдорлиги ошди. Давлат 7 миллион 800 минг сўм фойда олди. Бирқанча янги машиналарни ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Халқ демократияси мамлакатларига кўп миқдорда химия аппаратуралари юборилди. Биргина Хитой Халқ Республикасига 10 миллион сўмликдан ортиқ маҳсулот етказиб берилди. Ҳозир Ҳиндистон ва Индонезиянинг заказлари бажарилаётир.

Бироқ шу билан бирга, КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорларида кўрсатиб ўтилган саноат ишидаги камчиликлар тўла ва бутунлигича бизнинг заводимизга ҳам таааллуқлидир. Бизда фойдаланилмаётган жуда катта резервлар бор. Министрлик ва Бош бошқарма нотўғри планлаштираётганлиги, материал-техника таъминотини яхши йўлга қўймаганлиги сабабли биз асбоб-ускуналарнинг қувватидан ғоят қониқарсиз фойдаланмоқдамиз.

Аслини олганда ҳозиргача перспектив планлар тузилмаётир, у тузилиши лозим. Олдиндан хабардор бўлмай туриб маҳсулотнинг у ёки бу турини ишлаб чиқаришга ўз вақтида тайёргарлик кўриб бўлмайди. Ваҳоланки, Машинасозлик министрлиги ва «Главхиммаш» корхонани олдиндан хабардор қилмай туриб, маҳсулот номенклатурасини кўпинча ўзгартиради. Бунинг устига ишлаб чиқариш планлари одатда кечикиб юборилади. Масалан, завод ҳозирги кунгача 1957 йил учун номенклатура планини олгани йўқ. Шунинг натижасида ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланилмаётир.

Мавжуд корхоналарнинг ишлаб чиқариш қувватларини ҳамда техника билан қуролланиш даражасини ошириш ўрнига, министрлик янги заводлар қуриш йўлидан бормоқда. Компрессорлар ишлаб чиқарадиган Краснодар заводини қуриш бунга мисол бўла олади. Бироқ, бу корхона ишлаб чиқариши лозим бўлган маҳсулотни «Срездахиммаш» заводи аллақачон ўзлаштириб олган. Бунинг учун давлатнинг камида 10 миллион сўм маблағи сарфланди. Краснодар заводини қуриш учун эса 120 миллион сўмдан кўпроқ маблағ талаб қилинади. Агарда министрлик янги завод қуриш ўрнига бизнинг корхонамизни реконструкция қилганида эди, бу қарийб 3 баравар арзонга тушар ва биз химия аппаратларининг кўпгина номенклатураларини ўзлаштирибгина қолмай, балки уларнинг сифатини ҳам яхшилаган бўлур эдик.

Министрлик планлаштиришда кўпгина камчилик ва хатоларга йўл қўймоқда, деди ўртоқ Платонов. Бироқ бунинг учун айбдор бўлган кишилар жавобгарликка тортилмаётирлар.

— Заводимизнинг иш практикаси ҳам, — дейди «Ташавтомаш» заводининг директори ўртоқ **Филоненко,** — планлаштиришдаги яроқсиз практика давлатга жуда катта зарар келтираётганлигини кўрсатади. Яқин вақтгача бизнинг завод Тўқимачилик саноати министрлигига қарар эди. Бу министрлик аввало иш ҳажмини сўм билан белгилайди, кейинчалик эса маҳсулот номенклатураларини аниқлайди. 1956 йилда завод учун йиллик план ялпи ва товар маҳсулоти бўйича, 33,5 миллион сўм миқдорида белгиланди. Номенклатурага момиқ ажратувчи, транспортёр, вентилятор ва ҳоказолар бўлиб 65 хил номдаги маҳсулот киритилди. Тўқимачилик саноати министрлиги ана шу номенклатурадан ўзига бор-йўғи 3,5 миллион сўмлик маҳсулотни танлаб олди, қолган 30 миллион сўмлик маҳсулот оро йўлда қолиб кетди. Бундай «планлаштириш» шунга олиб келдики, завод бир меёрда ишламади, планни бажармади.

Ҳозир бизнинг заводимиз Автомобиль саноати министрлиги қарамоғига ўтказилди. Биз автоприцеплар ишлаб чиқаришни, кейинчалик эса автомобиллар йиғишни ўзлаштиришимиз лозим. Бироқ республика Госплани эса заводимизга 1957 йил учун йиллик топшириқнинг 75 проценти миқдорида пахта тозалаш асбоб-ускуналари ишлаб чиқаришни планлаштирди. Биз фақат бир нарсани: бу йил бизнинг планларимизни ўзгартирмасликни сўраймиз ва давлат топшириқларини шараф билан бажаришга сўз берамиз.

— КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми қарорларида, — дейди «Главташкентстрой» бошлиғи ўртоқ **Скребнев,** — биз, бинокорлар олдига ғоят катта вазифалар қўйилган ва бу вазифаларни бажариш йўллари аниқ белгилаб берилган. Маълумки, Пленум қарорларида уй-жой ва маданий-маиший қурилишларга алоҳида эътибор берилган. Бу эса бизни қувонтиради. Ўтган йили биз капитал уй-жой қурилиши программасини бажардик. 72 минг квадрат метр ўрнига 74 минг квадрат метр уй-жой майдони фойдаланишга топширилди. 8 мактаб биноси, интернат, туғруқхона, телевизион студияси, «Пахтакор» стадиони ва бошқа кўпгина объектлар фойдаланишга топширилди.

Аммо биз яхши ишладик деб айта олмаймиз. Кўпгина объектлар битмай қолди. Агар ишни яхши ташкил қилганимизда, бу ҳол юз бермас эди. Қурилишнинг сифати ҳали кўнгилдагидек эмас. Шунинг учун ҳам меҳнаткашлар бизнинг олдимизга ҳаққоний талабларни қўймоқдалар. Бу йил уй-жой ва маданий-маиший қурилиш программаси кескин равишда кўпаяди. Биз бу йил 82 минг квадрат метр уй-жой майдонини, шу жумладан «Главташкентстрой» бўйича 52 минг квадрат-метр уй-жой майдони, шунингдек бир қанча мактаб, касалхона ва бошқа объектларни қуришимиз лозим.

Тошкент меҳнаткашлари горькийликлар тажрибаси асосида ўз кучлари билан юзларча уй қуришга қарор қилдилар. Биз, бинокорлар уларга катта ёрдам беришимиз лозим.

Олдимизда турган вазифаларни бажариш учун ишлаб чиқариш базаларини кескин равишда кенгайтиришимиз, йиғма конструкциялар ишлаб чиқарадиган янги полигон-заводларни ишга туширишимиз, қурилишларни материал билан таъминлашни тубдан яхшилашимиз лозим.

Афсуски, қурилиш ташкилотларини материаллар билан таъминлашда жиддий камчиликлар бор. Ўтган йили биргина Тошкентдаги қурилиш ташкилотлари белгиланганидан 7 минг тонна цементни кам олдилар. Бошқа бинокорлик материаллари тўғрисида гапирмаса ҳам бўлади. Бу йил январь ойининг 25 кунида ғишт заводлари бинокорларга белгиланганидан 4,5 миллион дона ғиштни кам бердилар. Республика Министрлар Советининг ғишт заводлари қурилиш ташкилотларига кунига 400-500 минг дона пишиқ ғишт етказиб бериши лозимлиги ҳақида кўрсатмаси бўлишига қарамай, биз ҳозир 100-200 минг дона ғишт олмоқдамиз.

Ўтган йилнинг охирида қурилиш участкаларида қум ва тош-шағал жуда етишмай қолди. Аҳвол ҳозир ҳам яхшиланганi йўқ. Бу материалларни, дейди нотиқ, биз 40 километр масофадан — Янгийўл ва Сариоғочдан келтиришга мажбур бўлмоқдамиз. Ваҳоланки, планда бу материалларни 10 километр масофадан келтириш мўлжалланган.

Шундан сўнг ўртоқ Скребнев бинокорлик материалларининг сифатини яхшилаш зарурлиги ҳақида гапиради. Кўпгина тайёр объектларни фақат фасадлари пардоздан чиқарилмаганлиги учун фойдаланишга топшириш мумкин бўлмаётир. Бизнинг министрликларимиз деворларнинг пардозига ишлатиладиган плиталарни ишлаб чиқаришни йўлга қўйганлари йўқ. Шу сабабли «Главташкентстрой» қурувчилари биноларнинг пардозини тамомлаш учун қулай об-ҳаво шароити келишини кутишга мажбур бўлмоқдалар.

Ўзбекистон ССР Совхозлар министри ўртоқ **Бухоров** республика совхозларининг ўтган йили пахта тайёрлаш планини бажарганликларини айтиш билан бирга, уларнинг ишидаги камчиликларга тўхталиб ўтди. Тошкент областининг совхозлари ўз имкониятларидан фойдаланмаётирлар. 1-«Далварзин», 1-«Боёвут», «Оққўрғон» совхозлари мамлакатга белгиланганидан бир неча минг тонна пахтани кам бердилар. Биз, министрлик ходимлари, дейди ўртоқ Бухоров, кўп жиҳатдан бунинг учун айбдормиз. Биз СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг маълум қарорига хилоф равишда совхоз ишлаб чиқаришини планлаштиришни яна ўз зиммамизга олдик. Шуни эътироф қилиш керакки, бу ишга катта зарар келтирди. Чунки совхоз директорлари ва бошқа ходимлар ҳосилдорликни ошириш учун ўз имкониятларидан яхши фойдаланиш ҳақида ўйламай қўйдилар.

Совхозлар ишидаги кўпгина камчиликлар партия ва совет ташкилотлари уларга етарли даражада эътибор бермаётганлиги сабабли юз бермоқда. Министрлик ҳукуматнинг қарорига мувофиқ 5 та янги совхоз ташкил этди. Аммо уларни маблағ билан таъминлаш назарда тутилмаган. Янги ташкил этилган совхозларда қурилиш ишларини кенгайтириб юбориш учун бизга 50 миллион сўм миқдорида оборот маблағлари керак. Уй-жойлар қурилиши зарур. Асбоб-ускуналарга, совхозларни техника билан таъминлашга ва бошқа эҳтиёжларга маблағ керак. Бироқ маблағ йўқ. Совет, партия органларининг ёрдамисиз бу масалаларни ҳал қилиб бўлмайди.

Сўнгра ўртоқ Бухоров совхозларда кўклам экин кампаниясига тайёргарлик кўришда жиддий камчиликлар борлигини кўрсатади.

Минбарга Тошкент шаҳар Ленин район партия комитетининг секретари ўртоқ **Черников** чиқади. Район саноати, — дейди нотиқ, — йиллик маҳсулот ишлаб чиқариш планини 12 декабрдаёқ бажарди, пландан ташқари ўнларча миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Агар барча корхоналар илғорлар даражасигача етказилганида, бундан ҳам дурустроқ натижаларга эришиш мумкин бўлар эди. Районнинг орқада қолаётган корхоналари мамлакатга белгиланганидан 2 миллион сўмликдан ортиқ маҳсулотни кам бердилар.

Бинокорлик материаллари саноати министрлигига қарашли ремонт механика заводи зарур материаллар билан жуда қониқарсиз таъминланди. Биринчи ярим йил учун 1167 тонна пўлат прокати талаб қилингани ҳолда завод бор-йўғи 674 тонна пўлат олди. Учинчи кварталда 600 тонна ўрнига корхона 300 тонна пўлат олди. Шунинг оқибатида корхона ғишт заводлари учун пландагидан 950 та вагонеткани кам берди.

Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлиги биринчи авторемонт заводига ҳар йили автомобиллар мотори, орқа ва олдинги қанотлар ва бошқа агрегатларни ремонт қилишни планлаштиради. Бироқ бу министрликнинг техника таъминоти бошқармаси корхонани зарур запас қисмлар ва материаллар билан таъминламайди. Натижада завод бир меёрда ишламайди, асбоб-ускуналар ва ишчилар бекор туриб қолади.

Узсовпроф раиси ўртоқ **Хўжаев** хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлик қилишда совет, касаба союзларининг роли ортиб бораётганлиги ҳақида гапирди. КПСС XX съездидан сўнг, дейди у, касаба союз ташкилотларининг фаолияти бир мунча яхшиланди. Улар ишлаб чиқаришга чуқурроқ кириб борадиган, социалистик мусобақага конкрет раҳбарлик қиладиган бўлиб қолдилар. Бироқ касаба союз ташкилотлари ўз ишларидаги камчиликларга ҳали тўла барҳам берганлари йўқ. Масалан, социалистик мусобақага раҳбарлик қилишда кўпинча формализмга йўл қўйилмоқда. Касаба союз комитетлари меҳнатнинг ёмон ташкил этилганлиги, асбоб-ускуна ва ишчиларнинг бекор туриб қолаётганлиги, меҳнат унумдорлигининг пастлиги каби фактлар билан муроса қилиб келмоқдалар. Кўпгина, хўжалик, касаба союз ташкилотлари новаторлар тажрибасини умумлаштириш ва оммалаштиришга кам эътибор бермоқдалар, мусобақа ғолибларини пропаганда қилмаётирлар. Бир вақтлар Тўқимачилик саноати министрлигида прогрессив иш усулларини жорий қилиш плани тузилган эди. Бироқ бу планларнинг бажарилишини ҳеч ким текшириб бормади. Ҳозир эса министрликда ана шу планлар ҳам тузилмаётир.

Сўнғра ўртоқ Хўжаев меҳнатни ва иш ҳақини нормалаштиришни тартибга келтириш, техника хавфсизлигини яхшилаш масалаларига тўхталди.

Қуйи Чирчиқ районидаги Димитров номли колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Хан** ўз сўзида колхоз эришган ютуқлар ҳақида гапирди. Колхоз 1956 йилда давлатга 11.928 тонна луб экинлари ҳосили топширди. Бу, область планининг тахминан 15 процентини ташкил этади. Қишлоқ хўжалик артели 27,5 миллион сўм даромад қилди. Колхозчилар ҳар бир меҳнат кунига 35 сўмдан пул ва 4 килограммдан дон олмоқдалар.

Артелнинг бўлинмас фонди кўпайганлиги туфайли қурилишларга ажратиладиган маблағлар ҳам ошди. Икки қаватли ўрта мактаб, етти йиллик мактаб, ҳаммом, магазин, аптека, колхозчилар учун 66 уй-жой биноси қурилди.

Ўртоқ Ханнинг фикрича, етиштирилган маҳсулотга ҳақ тўлашнинг ҳозирги тартиби колхозчиларнинг моддий манфаатдорлик принципини бузиши мумкин.

— Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозига нисбатан, — дейди ўртоқ Хан, — бизнинг колхоз давлатга 3,5 минг тонна кўп луб ҳосили топширди. Бироқ топширилган маҳсулот учун биз қанча пул олган бўлсак, «Политотдел» колхози ҳам шунча даромад олди. Маҳсулотга ҳақ тўлашнинг ана шу системаси ҳукм сураётганлиги натижасида айрим колхозларнинг раҳбарлари мавжуд экин майдонларидан кўп маҳсулот олиш ҳақида эмас, балки планни қандай қилиб камайтириш, камроқ меҳнат қилиш, лекин кўпроқ даромад олиш ҳақида ўйлайдилар.

Нотиқ бу камчиликлар область ташкилотлари луб экинлари экувчи районларга етарли эътибор бермаётганликлари учун юз бермоқда, деди. Планировка қилувчи ва тупроқ қазувчи машиналар бизга ҳаммадан кейин берилади. Иш шу даражагача бориб етдики, ҳатто ем-хашак концентратини ҳам бизга ҳаммадан кейин бермоқдалар.

Шунингдек пленумда «Узбекэнергосбит» директори **Салганик,** темир йўл Тошкент бўлимининг бошлиғи **Дмитриев,** Мирзачўл район партия комитетининг секретари **Укубоев** ва бошқа ўртоқлар ҳам сўзладилар

Пленумда Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари ўртоқ **Мельников** нутқ сўзлади. Ўртоқ Мельников ўз сўзида саноатга, қишлоқ хўжалигига, айниқса пахтачиликка, капитал қурилишига раҳбарлик қилишни яхшилаш, шунингдек омма ўртасида сиёсий-тарбиявий ишлар олиб бориш соҳасида область партия ташкилоти олдида турган вазифаларга тўхталди.

Область партия комитетининг пленуми муҳокама қилинган масала юзасидан кенгайтирилган қарор қабул қилди. Пленум областдаги барча партия ташкилотларини КПСС XX съезди ва КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми томонидан қўйилган вазифаларни амалга ошириш учун изчиллик билан кураш олиб боришга чақирди ҳамда коммунистлар, барча ишчилар, колхозчилар ва интеллигенция саноат ва қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш учун ўзларининг кучларини аямайдилар деб, ишонч билдирди.

* * *

Пленум шунингдек ташкилий масалаларни ҳам кўрди.

Ўртоқ М. Мусахонов бошқа ишга ўтганлиги сабабли пленум уни область партия комитетининг секретари вазифасидан ва бюро аъзолигидан озод қилди.

Ўртоқ Ф. Х. Хўжаев бошқа ишга ўтганлиги сабабли область партия комитетининг бюро аъзолиги вазифасидан озод қилинди.

Пленум ўртоқ Ш. Исамуҳамедовни область партия комитетининг секретари ва бюро аъзоси қилиб сайлади. Ўртоқ Х. Жалилов область партия комитетининг бюро аъзоси қилиб сайланди.

Пленум область партия комитетининг бюро аъзолари составини 9 киши ўрнига 11 кишидан иборат қилиб сайлаш ҳақида қарор қабул қилди. Область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи И. Юнусов ва область комсомол комитетининг секретари У. Кенжаев ўртоқлар область партия комитетининг бюро аъзоси қилиб сайландилар.

АГИТАТОР, СУҲБАТИНГДА ФОЙДАЛАН!

СОВЕТ ДЕМОКРАТИЯСИНИНГ БУРЖУА ДЕМОКРАТИЯСИДАН АФЗАЛЛИГИ

Совет демократияси амалда

Сайловчиларнинг наказлари асосида

Ошхонада овқатланиш учун кўп вақт кетаётганлиги, овқатлар сифатининг пастлиги, заводда ишлаётган ишчиларнинг 35 процентини хотин-қизлар ташкил этишига қарамай, болалар яслисининг йўқлиги — бу ҳол ёш болали оналарнинг нормал ишлашига имкон бермаётганлигини кўрсатиб, ана шу камчиликларни тугатишда ёрдам кўрсатишни сўраб кўпгина ишчилар шаҳар Советининг депутати Н. Шустова ва область Советининг депутати Н. Миродилов ўртоқларга мурожаат қилган эдилар.

Янги йилдан бошлаб Каганович номли Тошкент паровоз-вагон ремонт заводидаги ишчилар ошхонасида ўз-ўзига хизмат кўрсатишга ўтилди. Ошхонадаги тартибсизликлар тугатилиб, овқатларнинг сифати яхшиланди. Ҳозир ишчилар ўзларининг кундузги бир соатлик танаффус вақтларининг 15-20 минутини овқатланишга сарф этиб, қолган 40 минутини эса дам олишга ва агитаторлар суҳбатини эшитишга сарфламоқдалар.

Болалар яслиси учун икки қаватли бино қурилиб, октябрь ойида фойдаланишга топширилди. Ҳозир яслида ишчи, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларнинг 120 боласи тарбияланяпти. Ишчи аёллар бу меҳрибонликка жавобан фидокорона меҳнат қилиб, партия ва ҳукуматимиздан чексиз миннатдор эканликларини изҳор қилаётирлар.

Ж. МАҲМУДОВ.

2768 депутат — хотин-қизлар

Бизнинг мамлакатимизда хотин-қизлар—катта куч. Улар хўжалик ва маданий қурилишнинг барча соҳасида, шунингдек мамлакатимизнинг сиёсий ҳаётида ҳам эркаклар билан биргаликда иштирок этиб, ўзларининг яратувчилик фазилатларини намоён қилмоқдалар.

Областимиздаги маҳаллий Советларга ўтган сайловларда область, шаҳар, район, посёлка ва қишлоқ Советларига ҳаммаси бўлиб 8251 депутат сайланган бўлса, улардан хотин-қизлар 2768 кишини та[illegible]мил этади. Область Совети депутатларидан 65 киши, шаҳар Совети депутатларидан 189 киши, район Совети депутатларидан 285 киши, қишлоқ Совети депутатларидан 1282 киши ва посёлка Советлари депутатларидан 237 киши хотин-қизлардир. Тошкент шаҳар Совети депутатлари ўртасида 258 хотин-қиз бор бўлса, хотин-қизлардан 452 киши пойтахтдаги район Советларига депутатдирлар.

Халқ хизматкори

— Эрталаб ҳам йўқлаб келган эдик, йўқ экансиз, — дедик биз депутатнинг кабинетига кириб ўтирганимиздан кейин.

— Сайловчилар накази асосида қурилаётган ҳаммом ва қишлик кинотеатрдаги ишдан хабар олгани кетган эдим. Одатим шунақа, сайланган округимга тез-тез бориб туришга ўрганиб қолганман, — депутат ажин босган пешонасини ўнг қўли билан силаб, сўзида давом этди. — Хўш, сизларни нима қизиқтиради?

— Депутатлик фаолиятингиз билан газетхонларни таништирсак деган мақсадда келиб эдик.

— Газета учун ҳаммага ўрнак бўладиган фактлар керак. Менинг қилган ишларимдан мақола ёзиб бўлармикин?

— Депутат сифатида қилган ишларингизни айтиб бераверинг. Ўрнак бўладиган томони бўлмаса, танқид қилиб ёзамиз-да, — дедик биз ҳазил аралаш кулиб.

— Мен депутатлик давримда сайловчилар тўрт марта наказ беришди. Бу наказларнинг биринчиси 6, иккинчиси 11, учинчиси 8 ва тўртинчиси 13 пунктдан иборат эди. Наказлардаги талабларнинг деярлик ҳаммаси тўғри ва адолатли. Мен ўз кучим, қобилиятим етганича бу талабларни бажо келтиришга ҳаракат қилдим.

Анна Ивановна Цибизова Тошкент шаҳар Совети депутатлигига сайланган 542-сайлов округидаги Чиғатой кўчасида алоқа бўлими йўқ эди. Аҳоли заказ хат, посилка юбориш, бирор ёқдан келган пулни олиш ёки пул юбориш учун 8 километр йўл босиб, Кўкча дарвозасидаги алоқа бўлимига борарди. Сайловчиларнинг территорияда алоқа бўлими очиб бериш тўғрисидаги талаблари 4 йилдан бери оқибатсиз қолиб келарди. Анна Ивановна бу тўғрида наказни олгач, территорияни айланиб чиқди... Алоқа бўлими учун мос бино йўқ. Шундан сўнг депутат сайловчиларни тўплаб, алоқа бўлими учун бино қуриш масаласини ўртага ташлади. Анна Ивановнанинг район ижроия комитети ҳисобидан ёғоч материаллари олиб, қолган ишларни маҳалла аҳолиси кучи билан бажариш тўғрисидаги фикрини сайловчилар қизғин қувватлашди. Ҳатто ишни қандай ташкил қилиш ҳақида конкрет таклифлар ҳам айтилди. Тез кунда бино қурилиши бошланиб кетди, шанбаликлар ташкил қилиниб, ғишт қуйилди, ёғоч материаллар ташиб келтирилди, бино қуриладиган майдон текисланди ва ҳоказо... Ҳар бир шанбаликда ихтиёрий равишда 28-30 киши қатнашди. Октябрь район, Чиғатой кўчасидаги 11-а домком маҳалласида қурилган янги алоқа бўлими қисқа муддатда битказилиб, 1956 йил апрель ойида ишга туширилди.

Чиғатой кўчаси ва унинг ён-атрофининг санитария аҳволини яхшилаш, кўча четларига 3 минг тупга яқин соя берадиган дарахтлар ўтқазиш, мактабга ва Чиғатойдарвоза марказига водопровод колонкалари ва телефон ўрнатиш, Чиғатой мозори территориясини ободонлаштириш, сайловчилардан Иванов, Холдарова, Семёнов, Юсупов ўртоқларни шифохонага жойлаштириш, Қўзибоева ва Тошмуҳамедовга шахсий пенсия тайинлашга эришиш, кекса Матронани «Қариялар уйи»га жойлаштириш каби ишларни бажаришда ҳам депутат Анна Ивановнага кўпгина ташкилотларга бир неча марта боришга, улар олдида сайловчилар манфаатини қаттиқ туриб ҳимоя қилишга, бунинг учун эса, ўзидаги бутун ташкилотчилик ва ишчанлик қобилиятини қўлланишга тўғри келди. Наказ асосида қурилаётган ҳаммом ва қуришга энди киришилган қишлик кинотеатр биноси ҳам 1957 йилда битказилиб, фойдаланишга топширилади.

Анна Ивановна шаҳар Советининг депутати сифатида бошқа районлардаги сайловчиларнинг наказларини ҳам сидқидиллик билан бажаради. У, шаҳар Совети ҳузуридаги халқ маорифи доимий комиссиясининг аъзосидир. Бу вазифани ҳам виждонан адо этиб келмоқда.

Депутат ўртоқ Цибизова муваффақиятининг сири шундаки, у сайловчилар билан жуда яқин алоқада бўлади, район ижроия комитети билан мустаҳкам ҳамкорликда ишлайди, наказ асосида қилинаётган ишнинг ижросини тез-тез текшириб туради. Ўртоқ Цибизова депутатлик фаолияти даврида ўз сайловчилари олдида тўрт марта ҳисоб берди. У, учрашувлар ҳақида гапириб, бундай деди:

— Халқ кишига ҳаётий куч беради. Сайловчилар билан учрашиб қайтганимдан сўнг ўзимда янги куч-қувват сезаман, янада тетиклашиб, ғайратимга-ғайрат қўшилади. Ҳали қилинмаган ишлар тўғрисида янги планлар тузаман.

Ўртоқ Анна Ивановна Цибизованинг ёши 50 дан ошиб қолган. Аммо у иш устида жонкуярлик, ташаббус кўрсатиш, ташкилотчилик, доим олға қараб интилиш ва ғайратчанликда унча-мунча ёшларга ён бермайди. 30 йиллик партия аъзолиги стажига эга бўлган бу аёл ўз ишига доим коммунистга хос танқидий назар билан қарайди. Суҳбатни тамомлаб, хайрлашар эканмиз, у бизга деди:

— Депутат сифатида қилган ишларим атиги шулар. Мақташга унча арзирлик эмас. Халқ ишончини оқлаш учун ҳали жуда кўп иш қилиш керак.

Т. НАЖМИДДИНОВ.

Меҳнаткашлар манфаатини кўзлаб

Меҳнаткашлар депутатлари Чирчиқ шаҳар Советининг савдо доимий комиссияси сайловчилар наказларини амалга ошириш учун тинмай курашмоқда, шаҳарда савдо маданияти ва маиший хизматни яхшилашда шаҳар ижроия комитетига ёрдам бермоқда. Депутат П. Поляков раислик қилаётган савдо комиссияси ўз ишини план асосида олиб боряпти. Унинг 19 депутатдан иборат аъзоси зўр ташаббус билан ишлаётир. Доимий комиссия «Чирчиқ» ресторанида савдо қоидалари бузилаётгани, таомлар сифатсиз тайёрланаётганини аниқлади. «Чирчиқсельмаш» заводи ошхонаси ишидаги камчиликлар ҳам очиб ташланди. Бу камчиликларни тугатиш чораси кўрилди.

Депутатлардан Г. Камолитдинов, В. Тукмачева ўртоқлар 5-нон заводи иши билан чуқур танишдилар, завод ишидаги жиддий камчиликларни очиб ташладилар. Текшириш натижасини доимий комиссия муҳокама қилди. Натижада ноннинг ассортименти кўпайди, сифати яхшиланди. Доимий комиссия гўшт комбинатининг ишидаги камчиликларни ҳам бартараф этишда бир қатор амалий ишлар қилди.

В. ЁҚУБОВ.

Халқлар дўстлигининг ифодаси

Мамлакатимиз халқларининг метиндек бузилмас дўстлиги билан давлатимиз қудратлидир. Ана шу дўстликнинг ёрқин шуъласини ҳамма соҳада, иқтисодий, сиёсий ва маданий қурилишларда кўриш мумкин. Чунончи, областимиздаги маҳаллий Советларнинг миллий составини олиб кўрайлик. Область Совети депутатлари орасида ўзбеклар 147 кишини, руслар-67, украинлар-8, белоруслар-2, қозоқлар-4, корейслар-3, арманлар 2 кишини ташкил этади.

Областдаги ва Тошкент шаҳридаги маҳаллий Советлар депутатлари орасида ўзбеклардан 4250 киши, руслардан-1825, украинлардан-199, белоруслардан-20, тожиклардан-159, қозоқлардан-663, озарбайжонликлардан-17, корейслардан-305, татарлардан-160, арманлардан-50, қирғизлардан 18 киши, шунингдек яҳудийлар, мордвинлар, латиш, венгер, чех ва уйғур халқларининг ҳам вакиллари бор.

Америкача сайлов

Ниқобланган демократия

Биз иллюзиялар, пучмоқ хаёллар кишиси эмасмиз. Биз воқиълик ҳодисаларига, ҳаёт гирдобларига очиқ кўз ва идрок билан қарайдиган, ҳақиқатни лофдан, фактни муболағадан ажратадиган, тарихнинг йўналишига дангал ва соғлом баҳо берадиган кишилармиз. Зеро босиб ўтилган оғир йўл, тўпланган тажриба ва сабоқ бизни шунга ўргатади. Шу сабабли биз «Америка овози», «Озод Европа» радиостанцияларининг америкача кун кўриш, америкача эркинлик, америкача сайлов бобидаги хонаки уйдирмаларини, баландпарвоз махтовларини эшитарканмиз, одатдагидек: «Хаҳ, уйинг куйгир ёлғон! Бу сенинг шарпанг, сенинг васвасанг» демай иложимиз йўқ.

Газетхон, бугун сенга буржуазия демократиясининг авра-астарини сўкиб кўрсатмоқчимиз.

Буржуазия демократияси дейилганда бизнинг тасаввуримизда америка матбуотининг турмушни пардозлаб кўрсатадиган қулоч-қулоч сенсациялари ёки Дейройт кўчаларидаги магазинларнинг жилвадор, серхашам витриналари эмас, балки Поль Робсоннинг ҳамирқ, ҳаммиллат, ҳамкасаба авлодларини оёқ учида кўрган, бегуноҳ эр-хотин Розенбергни сохта айблов билан электр курсисига ўтқазиб, бир ҳовуч кул қилган рокфеллерларнинг, дюпонларнинг, гарриманларнинг пайдо бўлиши табиий ҳол. Чунки буржуазия демократияси шуларнинг кўприги.

Буржуазия демократиясининг америка миллиардерларидек доллар сандиқлари бор дейишади. Бу нимаси?

Гапни узоқдан бошлаб ўтирмайлик. Бир-иккита факт келтирилса кифоя, юзига ниқоб тортган буржуазия демократияси чок-чокидан сўкилиб кетади.

Америкали тўралар ҳамёнини дўппайтиш, бизнес қилиш дардида бўлсалар, американинг оддий ва юпин фуқароси ўз қорнини тўйдиришни, ўз кучи, ҳаёти бадалига ютоқилар панжасидан бир тишлам нон юлқиб олишни ўйлайди. Сайланиш учун эса сайланурлик пулинг бўлсин. Бусиз америка капитали, америкали амаки сени ҳаёт бортига чиқариб ташлайди.

Америка Қўшма Штатларида у ёки бу лавозим учун ўтказиладиган сайловларнинг чиқими жуда катта. Президент бўлмоқликнинг ҳам, сенатор бўлмоқликнинг ҳам ўз баҳоси бор. Аҳоли тиғиз бўлган штатларда сенатор сайлашга 150000 доллардан 200.000 долларгача чиқим бўлади. Чунончи, 1950 йилда сенатор Тафтни сайлашга 512000 доллар совуриб юборилди. яъни Тафтнинг ҳомийлари уни сенаторлик лавозимига қўймоқ учун ярим миллион доллар харж қилдилар. Демак, америка сайлови виждон сайлови эмас, чўнтак сайлови. Ҳа, чўнтак сайлови.

Бу икки хил маънони англатади: биринчидан сайлов доллар эгаларинихи, иккинчидан, сайловдан пировард-оқибатда доллар эгаларининг ўзларига тушим тушади. Америкада чиқадиган «Форчин» журналининг ёзишича, сайловга катта инъом ҳадъя қилувчилар ўз тўловларининг ўзларига ҳукумат томонидан пудратга бериладиган буюртма фойдалари сифатида қайтиб келишини яхши биладилар. Бунинг маъноси шуки, укки уккининг кўзини чўқимайди.

Рокфеллерлар оиласи 1952 йилда республикачилар партиясининг сайлов фондига 94000 доллар топширди. Дюпонлар оиласи ҳам қўл қовуштириб турмай, 74000 долларни ҳавола қилди. Демократлар партиясининг сайлов фондига эса Дж. Кеннеди 20.000 доллар, М. Филд 10.000 доллар қўйди. Кўриб турибсизки, сайлов тарозусининг ҳар икки палласига ҳам корчалонлар тош қўйган. Америкача сайлов пул сайлови, пул ишлаш ва ишлатиш сайловидир.

М. Горький ўзининг Америка таассуротларида америкали пул қиморбозлари кайфиятини, қарашини жуда усталик билан чизиб берди. Ёзувчининг «Менинг суҳбатим» деган асарида Американи фош қилувчи шундай сатрлар бор:

«Биласизми, бизнинг мамлакат пул ишлашдек ягона ният билан яшаяпти. Бу ёқда ҳамма бой ва бадавлат бўлмоқчи, одам одамга материалдай гап, бу материалдан ҳамма вақт бир ҳовуч олтин заррасини сиқиб олиш мумкин. Бутун ҳаётнинг ўзи ҳам одам гўштидан ва қонидан олтин олиш процессидир. Бу мамлакатда халқ — руда, бу рудадан сапсариғ металлни ажратиб оладилар, прогресс — халқ жисмоний кучининг концентрациясидир, яъни одам гўшти, устухони ва асабининг олтин ҳолига айлантирилишидир».

Бундай чирик муҳитда ҳақиқий демократия бўлиши мумкинми? Йўқ.

Жанубий Африка — занжи ва ҳабашларнинг киндик қони тўкилган ер табиатан беғубор, ранго-ранг зебо бўлса-да, аммо унинг экзотик манзаралари капитал асорати фожиаларини кўздан яширолмайди. Жанубий Африка Иттифоқининг туристлик ташкилоти нашр этган китобчани варақлаб кўрганмисиз? Унда ёзилишича, бу мамлакатнинг аҳолиси салкам 13,5 миллион киши, шундан уч миллиончаси оқ танлилар. Троллейбусларда, кинотеатр кассалари олдида, ресторанларда, паркларда «фақат оқ танлилар учун» деган ёзувни ўқиш мумкин. 10,5 миллион қора ва қизғиш танли туб аҳоли ҳар қандай фароғатдан, инсоний ҳуқуқдан маҳрум. Брошюрада буржуазия демократиясининг иллатларига очиқ иқрор бўлинган. **«Сенат ва палата депутатларини оқ танлилар сайлайди. Қора танлилар ва бошқа ранглагиларнинг ҳеч қанақа ҳуқуқи йўқ».** Мана, пуфлаб шиширилган, кўкларга кўтариб махталган буржуазия демократияси! Демократия эмас, кўпик! Башарти бу кўпик олиб ташланса, йигирманчи асрнинг бўғизга ҳиппа ёпишган сариғ иблиси кўринади, қулдор кўринади, доллар бандаси кўринади. Демак, буржуазия демократияси беозор капалак эмас, балки эртаклардаги каби виждонли, покиза, кўҳлик кишиларни, ҳаётнинг бутун ноз-неъматларини ҳосил қилувчи, жумла жаҳонни тўйдирувчи ва кийинтирувчи меҳнат аҳлларини ўз тўрига илинтирадиган даҳшатли ургумчак. Ажал ургумчаги! Қон ургумчаги!

Биз йигирманчи асрда, етти пушти осий бўлган миллатлар ва халқлар ердан кўксини кўтариб, озодлик қуёшини ўпаётган, қутлаётган буюк уйғониш даврида, қул қалбнинг ёруғликка талпиниши даврида яшамоқдамиз. Ер юзидаги фуқароларга совет демократияси энг ишончли, энг олижаноб, энг ҳаётбахш ўрнакдир. Совет демократиясининг енгилмас байроғи уларга узоқ-узоқлардан жилоланиб, ҳилпираб кўриниб турибди.

Озод шарқ шоири қалб кучи, идроки, ҳукми билан айтганидек, капиталнинг қора куни бошланганини, юз тубан кетаётгани аниқ.

Ҳа деб бошқа халқларни чайнаб,
янчиб кемириб,
Комига ютабермас капитал —
олтин гирдоб.
Аламдийда халқларнинг қон ёшли
интиқоми
Лаънатилар хонасин қилар оқибат
хароб.

Султон АКБАРИЙ.

УЛАРДАГИ «ДЕМОКРАТИЯ» УСТУНЛАРИ. Б. Ефимов ишлаган расимдан.

Совет сайлов системаси — дунёда энг демократик сайлов системасидир

Шу йил 3 март, дам олиш куни республикамизда меҳнаткашлар депутатлари область, шаҳар, район, посёлка ва қишлоқ Советларига сайлов ўтказилади.

Ўзбек халқи маҳаллий Советларга бўладиган сайловни сиёсий активлиги ва меҳнат ғайрати ғоят ўсган бир шароитда кутиб олмоқда. Республика саноати 1956 йил планини муддатидан илгари бажарди. Пахта, ғалла, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш планлари ошириб бажарилди.

СССР Олий Совети Президиуми ўзбек пахтакорларининг қаҳрамонона меҳнатини юксак қадрлаб, республикамизни иккинчи марта Ленин ордени билан мукофотлади. Республикамиз қишлоқ хўжалиги новаторларининг катта бир группасига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонлари ва бошқа ҳукумат орденлари ва медаллари билан тақдирланганлиги тўй устига тўй бўлди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети, республика Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг республикага Ленин ордени топширилишига бағишлаб ўтказилган тантанали қўшма мажлиси, республика қишлоқ хўжалиги илғорлари XII қурултойи ўзбек халқининг Коммунистик партияга ва социалистик Ватанга садоқатини ифода этган катта намойишга айланди.

Халқимизнинг барча ютуқлари чинакам халқ тузуми, энг демократик совет тузуми туфайли қўлга киритилди. Совет тузумининг СССР Конституциясида мустаҳкамланган чуқур демократизми шундан иборатки, у меҳнаткашлар оммасига хизмат қилади; совет социалистик демократияси меҳнаткашлар учун, халқ учун демократиядир, ҳокимият бутунича халқнинг қўлида эканлигини ифодаловчи демократиядир. Меҳнаткашлар депутатларининг Советлари эса давлатимизнинг сиёсий негизини ташкил этади.

Чинакам халқ ҳокимияти бўлган Советлар меҳнаткашларнинг энг оммавий, энг демократик ва энг интернационалистик давлат ташкилотидир. Мамлакатимизда меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари составида бир ярим миллиондан ортиқ депутат борлигининг ўзи Советларнинг энг демократик ташкилот эканлигини, меҳнаткашларни давлатни идора этиш ишига кенг жалб этадиган бевосита оммавий ташкилот эканлигини яққол кўрсатди.

Маҳаллий Советларнинг депутатлари—совет жамиятининг илғор кишилари, мамлакатимздаги барча халқларнинг энг яхши ўғил ва қизлари, ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар ва шонли интеллигенциямиз вакилларидир. Мамлакатимиздаги турли миллатлардан бўлган миллионлаб гражданлар Советларнинг ишида актив қатнашмоқдалар, улар ҳузурида тузилган кўп сонли комиссияларда ишламоқдалар.

Тўла ва охиригача изчил социалистик демократизм руҳи бутун ижтимоий ва давлат тузумимизнинг ҳамма томонларига чуқур сингиб кетган. Совет демократизмининг ўзига хос хусусияти совет сайлов системасида ўзининг яққол ифодасини топган. СССР Конституциясига асосан бизда сайловлар умумий, тенг ва тўғридан-тўғри сайлов ҳуқуқи асосида яширин овоз бериш йўли билан ўтказилади.

Бизда сайловлар умумий бўлади. Бу—ёши 18 га етган барча гражданлар, уларнинг ирқи ва миллати, жинси, диний эътиқоди, билим даражаси, ўтроқлиги, ижтимоий чиқиши, мол-мулки ва ўтмишдаги ишидан қатъий назар, меҳнаткашлар депутатлари Советига депутатлар сайлашга қатнашиш ва сайланиш ҳуқуқига эгадирлар, демакдир. Ақлдан озганлар ва суд ҳукми билан қораланиб, сайлов ҳуқуқидан маҳрум қилинган кишилар бундан мустаснодир. Хотин-қизлар сайлаш ва сайланишда эркаклар билан тенг ҳуқуқлидирлар. СССР Қуролли Кучлари сафидаги гражданлар сайлаш ва сайланишда барча гражданлар билан тенг ҳуқуқлидирлар.

Мамлакатимизнинг 23 ёшга етган ҳар бир граждани СССР Олий Советининг депутати бўлиб сайлана олади, 21 ёшга етган ҳар бир граждани—иттифоқчи ва автоном республика Олий Советининг депутати бўлиб сайланаолади, 18 ёшга етган ҳар бир граждани эса маҳаллий Советларнинг депутати бўлиб сайлана олади.

Совет сайлов системаси ҳар бир совет кишисига, унинг қаерда турганлигидан қатъий назар, ўз сайлов ҳуқуқидан фойдаланиши, граждан лик бурчини бажара олиши учун тўла имконият беради. Чинакам демократик сайлов системасигина халқнинг хоҳиш-иродасини тўғри ифодалайди ва сайловларнинг ҳақиқатан ҳам умумий ва эркин бўлишини таъминлайди. СССРдаги кўп йиллик сайлов тажрибаси, халқ демократияси мамлакатларидаги сайловлар тажрибаси буни тўла исбот этади.

Меҳнаткашларнинг жамоат ташкилотлари: Коммунистик партия ташкилотлари, ишчи ва хизматчиларнинг касаба союзлари, кооператив ташкилотлар, ёшлар ташкилотлари ва маданий жамиятлар депутатликка кандидатлар кўрсатиш ҳуқуқига эгадирлар. Депутатликка кандидатлар корхона, муассаса ва совхозларда—ишчи ва хизматчиларнинг умумий мажлисларида, колхоз ва қишлоқларда — деҳқонларнинг умумий мажлисларида, ҳарбий қисмларда — ҳарбий хизматчиларнинг умумий мажлисларида кўрсатилади. Шундай қилиб, Советлар депутатлигига кандидатларни халқнинг ўзи кўрсатади. Халқнинг ўзи сайловчиларни уюштиришда ва сайловларнинг ўтказилишини контроль қилиб туришда қатнашади; шу мақсадда меҳнаткашларнинг жамоат ташкилотлари вакилларидан сайлов комиссиялари тузилади.

Совет сайлов системаси ўзининг моҳияти, принциплари билан буржуа сайлов системасидан тубдан фарқ қилади. Капиталистик жамиятда умумий сайлов ҳуқуқи қоғозда қолиб кетади. АҚШда эълон қилинган умумий сайлов ҳуқуқи сон-саноқсиз чеклашлар билан амалда йўққа чиқариб қўйилган. АҚШнинг сайлов қонунларига мувофиқ овоз бериш ҳуқуқи мамлакатнинг 21 ёшга етган гражданига берилади. Бундан ташқари, шу киши бир жойда қонунда белгилаб қўйилган муддат давомида (3 ойдан 2 йилгача) яшаши, солиқлар тўлаши, инглиз тилида ўқиши ва ёза олиши, ўз номини сайловчилар рўйхатига киритиш тўғрисида қайғириши, шунингдек бирор сабаб билан ҳуқуқлардан маҳрум этилмаган бўлиши керак. АҚШда шундай чеклашлар элликка яқиндир. Ана шундай чеклашлар ёрдами билан миллионлаб меҳнаткашлар сайловлардан четлаштирилади. Сайлов кунларида буржуа газеталарининг саҳифалари «сайлов ур-йиқитлари», «сайлов ўғирликлари» ва ҳатто «сайлов қотилликлари» тўғрисидаги хабарлар билан тўлиб чиқади.

Бизда депутатлар сайлаш тенгдир Совет сайлов ҳуқуқининг тенглиги ҳар бир граждан бир овозга эга эканлигида, ҳамма гражданлар сайловларда тенг иштирок этишида, айниқса, равшан кўринади. Ҳар бир сайловчи фақат бир сайлов рўйхатига киритилади Биздаги сайловларнинг тенглиги яна шунда кўринадики, бутун мамлакатимизда тенг сайлов округлари тузилади, ҳар бир сайлов округида баравар миқдорда депутатлар сайланади. Масалан, бошқа барча иттифоқчи республикаларнинг гражданлари Ўзбекистон ССР территориясида Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари Советларига сайлаш ва сайланиш ҳуқуқидан Ўзбекистон ССР гражданлари билан баравар фойдаланадилар.

Айрим буржуа конституцияларида ҳам тенг сайлов ҳуқуқи эълон қилинган. Амалда эса бундай ҳуқуқ ҳеч бир капиталистик мамлакатда йўқ. Буржуазия кўпинча тенг бўлмаган сайлов округлари тузишга ҳаракат қилади. «Сайлов географияси» деб аталган бу усулдан буржуазия ўз ниятлари йўлида фойдаланади. У пролетар саноат районларидан камроқ депутатлар сайланишига, буржуазия яшаётган маҳаллалардан кўпроқ депутатлар сайланишига жон-жаҳди билан ҳаракат қилади. Франция пойтахти Парижда ҳар бир олтмиш минг кишидан Миллат мажлисига бир депутат сайланса, Юқори Альп департаментида 27 минг кишидан бир депутат сайланади. АҚШ конгрессининг вакиллар палатасига шаҳар районларидан сайланган депутатлар озчиликни ташкил этади. Ваҳоланки, АҚШ шаҳарларида бутун мамлакат аҳолисининг 64 проценти яшайди.

Бизда сайловлар вақтида депутатлар тўғридан-тўғри сайланади, яъни меҳнаткашлар депутатларининг овул, қишлоқ, посёлка, шаҳар, район, область Советларидан тортиб СССР Олий Советига қадар депутатларни гражданлар бевосита тўғридан-тўғри сайлайдилар. Сайлов системасидаги бундай принцип Совет ҳокимиятининг обрўсини бениҳоя оширади, депутатларнинг ўз сайловчилари билан алоқаларини мустаҳкамлайди, депутатларнинг масъулиятини кўп даражада оширади, давлат ҳокимияти органлари билан омма ўртасидаги алоқани мустаҳкамлайди.

Буржуа мамлакатларида парламентларнинг қуйи палаталарини ва маҳаллий «ўз-ўзини бошқариш» органларини сайлашгина тўппа-тўғри сайлов йўли билан ўтказилади. Тўппа-тўғри сайлов йўли парламентларнинг юқори палаталарини сайлашда камдан-кам қўлланилади. Францияда парламентнинг юқори палатаси орқаворотдан сайланади, Англиядаги лордлар палатаси эса умуман аҳоли томонидан сайланмайди. АҚШдаги президент сайловлари жуда кўп поғонали сайловдир. Дастлаб 48 штатнинг ҳар бири махсус сайловчиларни сайлайди. Шундан сўнг бу сайловчилар кўпчилик овоз билан АҚШ президентини сайлайдилар. Президент сайловлари ана шундай «демократик» асосларда ўтказилади.

Совет сайлов системасининг энг муҳим принципи яна шундан иборатки, бизда меҳнаткашлар депутатлари Советларига сайлаш вақтида овоз бериш яширин бўлади. Яширин овоз бериш ўзлари истаган номзодга овоз беришлари учун совет гражданларига тўла имконият беради. Сайловчиларнинг ўз хоҳиш — истакларини эркин амалга оширишларини таъминлайди.

Америка Қўшма Штатларида меҳнаткашларнинг сайлов ҳуқуқлари, айниқса, қўпол ва ҳаёсизлик билан бузилади. Масалан, Колорадо штатида сайлов бюллетенларига сайловчилар рўйхатидаги тартиб рақамига тўғри келадиган рақам қўйилади. Жанубий Каролина штатида эса сайловчига у қайси партия учун овоз беришини билдиргандан сўнггина бюллетень берилади.

Капиталистик мамлакатлардаги сайловлар зўравонлик, пул билан сотиб олиш, сайловчиларни қўрқитиш ва уларни тўғридан-тўғри мажбур қилиш авж олган бир шароитда ўтади. Буржуа корчалонлар ҳокимият органларига ҳоким эксплуататор синфларга керакли ўз вакилларини ўтказиб олиш учун бундан кўра разилроқ усуллардан ҳам қайтмайдилар.

Совет сайлов системасининг ҳақиқий демократик хусусиятлари унинг демократик принципларида ва шунингдек сайловларни ўтказишга тайёргарлик давридаги ташкилий-техник масалаларда ҳам яққол намоён бўлади. Сайлов кампаниясига тайёргарлик даврида сайлов округлари, сайлов комиссиялари ташкил этиш, сайлов участкалари, участка сайлов комиссиялари ташкил этиш, сайловчилар рўйхатини тузиш, депутатликка номзодлар кўрсатиш ва уларни рўйхатга олиш, сайлов кунларига тайёргарлик кўриш, сайловни ташкил этиш сайловчиларнинг бевосита иштирокида, уларнинг ўзлари томонидан ўтказилади.

Умумий, чинакам тенг ва тўғридан-тўғри сайлов ҳуқуқи асосида яширин овоз бериш йўли билан ўтказиладиган сайлов биринчи марта СССРда — социализм ғалаба қозонган мамлакатда амалга оширилди. Бизнинг мамлакатимизда эксплуататор синфлар ва ҳар қандай миллий адоват тугатилганлиги, халқларнинг қардошлик оиласи барпо бўлиб мустаҳкамланганлиги ҳамда совет жамиятининг маънавий-сиёсий бирлиги вужудга келганлиги туфайли ана шундай бўлди. Биздан ўрнак олиб, социализм қураётган бошқа халқлар ҳам ўз коммунистик ва ишчи партиялари раҳбарлиги остида ана шундай имкониятларга эришдилар ва эришмоқдалар.

Коммунистик қурилишимизнинг улуғвор вазифалари меҳнаткашларнинг ижодий ғайрати ва ташаббусини янада ўстиришни, давлатни бошқаришда, унинг барча ташкилий-хўжалик фаолиятида оммани яна ҳам кенгроқ қатнаштиришни зарур қилиб қўяди. Бунинг учун совет демократизмини ҳар тарафлама ривожлантириш, марказдаги ва жойлардаги совет органларининг омма билан алоқасини мустаҳкамлаш зарур.

КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми хўжалик ва маданий қурилишнинг конкрет масалаларини ҳал этишда маҳаллий органларнинг роли ва ҳуқуқларини ошириш зарур эканлигини алоҳида қайд қилиб кўрсатди. Пленумнинг ана шу кўрсатмаларига амал қилиб, маҳаллий Советларнинг таъсирини янада ошириш керак. Советларнинг саноат корхоналари, колхоз, совхоз ва МТСларнинг ишлаб чиқариш планларини бажаришда жавобгарлигини ошириш зарур.

Ўзбекистон ССР маҳаллий Советларига ўтказиладиган сайловлар республикамиз меҳнаткашларининг жонажон Коммунистик партия ва Совет ҳукумати теварагига янада мустаҳкамроқ жипслашганлигини, мамлакатимизда коммунизм қуришдек буюк, умумхалқ ишига ўз муносиб ҳиссасини қўшишга қатъий аҳд қилганлигини яна бир марта намойиш қилади. Ҳар сафар бўлгани сингари бу сайловлар ҳам коммунистлар билан партиясизлар бузилмас блокининг порлоқ тантанасига, Коммунистик партия ва совет халқи бирлигининг қудратли намойишига айланади.

Я. ПЕСИН,
юридик фанлар кандидати.

Кўклам экишига пухта тайёрланайлик!

☆ ☆ ☆

Қаҳрамоннинг бригадаси

Октябрь районидаги Калинин номли колхознинг ўртоқ Умарали Муҳамедов бошлиқ бригада аъзолари ўтган йили 64 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 52 центнердан пахта топширган эдилар. Партия ва ҳукуматимиз ўртоқ Муҳамедовнинг меҳнат соҳасида қўлга киритган бу ютуқларини юқори баҳолаб, унга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвон берди.

Қишлоқ хўжалик илғорларининг республика қурултойида муҳокама қилиниб, қабул этилган қишлоқ хўжалик ходимларининг 1957 йилги Мажбуриятлари бригада аъзоларини янгидан-янги меҳнат ғалабалари сари руҳлантираётир. Бригада аъзолари ўз ички имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, бу йил 70 гектар майдоннинг ҳар гектаридан камида 55 центнердан пахта етиштириш мажбуриятини олдилар. Чигит барча майдонларга тор қаторлаб ва квадрат-уялаб экилади.

Бригадада маҳаллий ўғит тўплаш ишлари ҳам яхши ташкил этилган. Бунинг учун уч от-арава, бир машина ва етарли сонда ишчи кучлари ажратилган. Аравакашлардан Қ. Эргашев, Қ. Маъмуров каби ўртоқлар далага кунига нормадаги 3 тонна ўрнига 5-6 тоннадан ўғит ташиб чиқармоқдалар.

Колхозда ирригация тармоқларини тартибга солиш ишлари ҳам намунали олиб борилмоқда.

А. ЖАЛОЛОВ.

Қишки тадбирлар кучайтирилаётир

Сирдарё районидаги «Малик» совхозининг ишчилари қишлоқ хўжалик ходимларининг 1957 йилги мажбуриятларига амалий иш билан жавоб бериш учун курашиб, кўклам экиш кампаниясига тайёргарликни кучайтириб юбордилар. Экин майдонларининг деярлик 95 проценти ҳайдаб қўйилган. Ҳайдаш олдидан ҳар гектар ерга 500 килограммдан фосфор ва бир неча тоннадан маҳаллий ўғит солинди.

Совхозда бошқа қишки агротехника тадбирлари ҳам муваффақият билан амалга оширилмоқда. Масалан, ҳозиргача совхознинг 1173 гектар ерига бир марта, 830 гектар ерига икки марта яхоб берилди. Трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилиш, маҳаллий ўғит тўплаш ва уни далага ташиб чиқариш ишлари ҳам кундан-кунга қизитилмоқда. Совхознинг Ғаппоров, Фозилов, Жўратоев ва бошқа механизаторлари ремонт ишларида бошқаларга ўрнак бўлаётирлар. Улар ўз агрегатларини 20 февралгача кўклам экиш кампаниясига тахт қилиб қўйиш учун курашмоқдалар.

Совхозда ишчиларнинг агротехника билимини оширишга ҳам алоҳида аҳамият берилаётир.

Э. РАҲМОНОВ.

Янгийўл районидаги 2-МТС коллективи 1957 йил кўклам экин кампаниясини тўла тайёргарлиқ билан кутиб олиш учун курашиб, трактор ва қишлоқ хўжалик машиналари ремонтини кундан-кунга кучайтирмоқда. **Суратда:** механизаторлардан ўртоқ **А. Мавлонов** ремонтдан чиққан **М-1** моторини кўздан кечирмоқда.

В. Салов фотоси.

Тракторлар ремонти қизғин давом этмоқда

Янгийўл районидаги 2- МТС коллективи 1957 йил кўклам экин кампаниясини тўла тайёргарлик билан кутиб олиш ва чигитни ўз вақтида сифатли қилиб экишни таъминлаш учун бошланган социалистик мусобақани ҳар томолама қизитиб пландаги 60 тракторнинг ҳаммасини капитал ва жорий ремонтдан чиқарди. Бундан ташқари ремонт талаб бўлмаган, лекин дала ишларига тайёрланиши лозим бўлган 48 ҳайдов тракторидан 42 таси, 180 чопиқ тракторидан 60 таси қўлдан чиқарилди.

МТСда қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилиш ва ишга тайёрлаш ишлари ҳам тез суръатлар билан олиб борилди. Жумладан жорий ва капитал ремонт қилиниши лозим бўлган 32 плуг, 7 чизел культиватор ҳам ишга тахт қилиб қўйилди. МТСдаги мавжуд 116 культиватордан 83 таси ремонт қилиниб, дала ишларига тайёрланди.

Трактор ва қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилишда ва ишга тайёрлашда М. Панов, И. Иброҳимов, М. Саидқулов ўртоқлар бошлиқ трактор бригадаларининг механизаторлари ўз вазифаларини ғоят садоқат билан бажариб топшириқни биринчи бўлиб адо этдилар.

Республика қишлоқ хўжалик илғорлари XII қурултойида қабул қилинган 1957 йилги мажбуриятларни баланд руҳ билан кутиб олган МТС механизаторлари қолган 126 чопиқ трактори, 33 культиватор ремонтини ҳам тез кунда тугаллаш учун курашмоқдалар.

Сабзавотчиликни янада ривожлантириш тадбирлари белгиланмоқда

Ўзбекистон ССР колхозчилари, совхоз ва МТС ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассисларининг 1957 йилги мажбуриятлари Қорасув районидаги колхозлар ва МТС тракторчилари ўртасида қизғин муҳокама қилиниб, сабзавотчиликни янада ривожлантириш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланмоқда.

Ворошилов номли колхоз аъзолари мажбуриятни атрофлича муҳокама қилдилар. Йиғилишда илғор бригада бошлиғи ўртоқ А. Шерматов кўпчиликнинг фикрини ифода қилиб бундай деди:

— Қишлоқ хўжалик илғорларининг мажбуриятлари бизни янгидан-янги ютуқларга руҳлантиради. Биз илғорларнинг чақириғига жавобан бу йил помидор ва полиз экинларининг ҳар гектаридан 40 тоннадан ҳосил етиштириб, топшириқни 160 процент қилиб бажарамиз.

Ворошилов номли колхоз аъзолари мажбуриятга сабзавот, картошка ва полиз экинларидан мўл ҳосил етиштириш билан жавоб беришга қарор қилдилар. Колхоз ҳар гектар ердан 15 тоннадан картошка, 20 тоннадан сабзавот ва бошқа экинлардан ҳам шу каби юқори ҳосил етиштириш юзасидан муҳим тадбирлар белгилади.

Мажбурият МТС ремонтчиларининг ғайратини оширди. Улар трактор, тирков асбоблари ремонтини 15 февралгача тугаллашга қарор қилдилар. Ҳозиргача 55 трактор ремонтдан чиқарилди.

Район колхозларида карам, помидорни асосан тувакчаларда квадрат усулида экиш планлаштирилди. Бунинг учун 7 миллион дона тувакча тайёрланади. Колхозларда чиринди гўнглардан тувакчалар тайёрлаш кучайтирилди. Район бўйича ҳар бир сигирдан 2350 килограммдан сут соғиб олинади, ўрта ҳисоб билан ҳар гектар ердан 14 тоннадан сабзавот, 15 тоннадан картошка, 19 тоннадан помидор олинади.

Ш. КУЗАНБОЕВ.

„ЗАГОТСКОТ"ДАГИ ҚОҒОЗБОЗЛАР

1955 йил ноябрда Янгийўл районидаги Сталин номли колхоз Юқори Чирчиқ районидаги «Правда» колхозига наслдор чўчқа сотади. Молни сотиш ва харид қилиш ишлари «Заготскот»нинг районлараро конторасн орқали расмийлаштирилади.

Орадан анча вақт ўтиб кетади. Лекин «Заготскот» раҳбарлари мол сотган колхозга тегишли бўлган 829 сўм 50 тийинни юбормайдилар. Юбориш уёқда турсин, ҳатто колхоз томонидан бу тўғрида қилинган қайта-қайта расмий мурожаатлар ҳам оқибатсиз қолиб кетади. Ниҳоят, бундай ҳолнинг сабабини билиш учун Сталин номли колхоз бухгалтери ўртоқ Ш. Раҳимов Янгийўлдан Юқори Чирчиққа — «Заготскот»га боради. «Заготскот» ходимлари чамаси узоқ вақт ҳеч қандай, жавоб бермаганларидан уялиб бўлса керак кечирим сўрайдилар, хато қилганликларига иқрор бўладилар ва бу хатони тезда тузатиб юборишга ваъда бериб, бухгалтернинг қўлига қуйидаги мазмунда справка тутқазадилар:

«Справка

Берилди ушбу справкани Янгийўл районидаги Сталин номли колхозга, шу тўғридаким ҳақиқатан 1955 йил 15 ноябрда 10032 сонли квитанция билан Сталин номли колхоздан тирик вазни 553 килограмм келадиган, нархи 829 сўм 50 тийинли чўчқалар қабул қилиб олинди. Квитанциянинг копияси тайёрлаш министрлигининг Янгийўл район вакилига юборилган эди. Лекин бу копияни тайёрлаш министрлигининг юқори Чирчиқ районидаги вакилига тушиб қолиб, бу вакил чўчқани Юқори Чирчиқ районидаги Сталин номли колхознинг гўшт тайёрлаш планига ҳисоб қилиб юборган.

Икки кун ичида тайёрлаш министрлиги вакилидан олиниб Янгийўлга юборилади.

Галко,

«Заготскот» районлараро конторасининг старший бухгалтери».

Справка 1956 йил 11 апрелда ёзилган эди. Ҳақиқатан ҳам бир, икки кундаёқ хатони тузатиб, орани очди қилиб юбориш мумкин бўлар эди. Бироқ «Заготскот»нинг берган ваъдаларини, справкада айтган гапларини ўша куннинг ўзидаёқ унутиб юбордилар. Натижада сансалорлик, қоғозбозлик яна авж олди.

Масалан, Янгийўл районидаги Сталин номли колхознинг раҳбарлари эндиликда «Заготскот» устидан шикоят ёзиб, область ижроия комитетига юбордилар. 1956 йил 5 майда Сталин номли колхозга Юқори Чирчиқдаги «Заготскот» номига ёзилган хатнинг копияси келиб тегди. Бу хатда, «Заготскот» область конторасн Янгийўл районидаги Сталин номли колхознинг 1955 йилда 553 килограмм мол топширганлигини, бунинг Юқори Чирчиқ районидаги Сталин номли колхозга ўтказиб юборилганлигини ва бу тўғрида область ташкилотларига шикоят келиб тушганлигини маълум қилиб, ўзининг район конторасига ҳужжатларни тезда қайта расмийлаштириб, гўштни Янгийўл районидаги Сталин номли колхоз ҳисобига ўтказишни таклиф қилади. Бу хатга «Заготскот» область конторасн бошқарувчисининг ўринбосари ўртоқ Содиқов имзо чекади.

Область конторасининг топшириғи хатони тезда тузатишни талаб қилишдан иборат бўлди. Лекин бу хилдаги топшириқларни ҳа деганда бажармасликка ўрганиб қолган район конторасининг ходимлари узатган оёқларини йиғмасдан, бамайли хотир бўлиб қолавердилар. Натижада орадан етти ой ўтиб кетди. Лекин Янгийўлдаги колхоз гўштнинг пулини ҳамон ололмайди. Колхоз раҳбарлари такрор шикоят ёзадилар.

Областдан почталар кетма-кет келишда давом этаверади. Бу хатларда ўша бошдаги топшириқлар, таклифлар такрорлана беради. Баъзи хатга область конторасининг бошлиғи ўртоқ Комилов, баъзисига унинг ёрдамчиси имзо чекади. Баъзи хатлар районлараро контораниng бошлиғи ўртоқ Ли«га, баъзилари старший бухгалтер ўртоқ Галко номига ёзилади. Хатларнинг бирида бу масалага доир бўлган асосий ҳужжатлар илова қилиниб, область конторасига расмий маълумот юбориш талаб этилади. Бироқ бундан ҳам ҳеч қандай натижа чиқмайди.

Қачонгача ўртоқ Комилов ўз маҳаллий ходимлари қандай ишлаётганлиги билан яхши танишиб олмайди. Район конторасининг ходимлари Ли ва Галко ўртоқлар ўз вазифаларига бутунлай масъулиятсизлик билан қараб, тўраларча иш кўрмоқдалар. Улар шунчалик беғам бўлиб кетганларки, арзимаган бир ишни 15 ойдан бери чўзиб юрибдилар. Комилов ва Содиқов ўртоқлар: сизларнинг районлаги ходимларингиз ўзларининг беғамликлари билан совет давлат-хўжалик ташкилотларининг обрўсига путур етказаётганлигини нега сезмайсиз?!

Шунинг учун сизларнинг имзоларингиз билан Сталин номли колхоз бухгалтериясига келиб тушган қоғозлардан ҳозир каттакон бир китоб вужудга келди.

«Заготскот» область конторасининг раҳбарлари ўзларининг районлардаги ходимлари хатти-ҳаракатидан тегишли хулоса чиқариб олишлари, колхознинг даъвосини тезда бартараф қилиб юборишлари керак.

М. ДАРВИШЕВ.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ЭРОНДА БЎЛИШИ

ТЕҲРОН, 28 январь. (ТАСС). 27 январда СССР Олий Совети делегацияси тарихий ва этнографик музейини бориб кўрди. Эрон халқининг маданият ёдгорликлари билан танишди.

Кеча СССР Олий Совети делегациясини Эрон бош министри Ҳусайн Аъло қабул қилди.

Бош министр Аъло делегация аъзоларини табриклаб, турли делегацияларнинг бориб-келиб туриши мамлакатлар ўртасидаги муносабатларни яхшилашга ёрдам беради, деди. Жумладан, деди Бош министр шаҳаншоҳнинг Совет Иттифоқига қилган сафари мамлакатларимиз ўртасидаги яхши қўшничилик муносабатларини ўрнатишда муҳим фактор бўлди. Биз маданий, спорт ва савдо делегацияларининг бориб-келиб туришларини давом эттиришимиз, мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорликни ривожлантиришимиз керак.

Бош министр Аъло ТАССнинг яқиндаги баёноти тўғрисида делегация раҳбари М. П. Тарасов билан суҳбати вақтида шундай деди: Эрон чет давлатларга ўз еридан база бермайди ва Совет Иттифоқига қарши қаратилган ҳаракатларда қатнашмайди.

Эрон Бош министри билан бўлган суҳбатдан кейин СССР Олий Совети делегациясини ташқи ишлар министри Ардалан қабул қилди.

Делегация аъзоларининг Бош министр Аъло ва ташқи ишлар министри Ардалан билан бўлган суҳбатида СССРнинг Эрондаги элчиси Н. М. Пегов иштирок қилди.

Ўша куни кечқурун СССР Олий Совети делегацияси аъзолари Теҳрон кинотеатрларидан бирида бўлган кинофильм кўригида қатнашдилар.

* * *

ТЕҲРОН, 29 январь. (ТАСС). СССР Олий Советининг Эронда меҳмон бўлиб турган делегацияси кеча Гулистон музейини, Нафис санъатлар музейини ва нафис санъатлар мактабини бориб кўрди.

СССР МУДОФАА МИНИСТРИ Г. К. ЖУКОВНИНГ ҲИНДИСТОНДА БЎЛИШИ

ДЕҲЛИ, 28 январь. (ТАСС). Ҳиндистон радиосининг хабар беришича, СССР Мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали Г. К. Жуков бугун Деҳлидан Деҳра-Дунга келган. Г. К. Жуков вокзалда тантанали кутиб олинди.

Маршал Г. К. Жуков ҳарбий билим юртини бориб кўрди. У билим юрти ўқувчиларининг парадида ҳозир бўлди, билим юртининг турли бўлимлари билан танишди, сўнгра физкультура парадида бўлди.

Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий комитети ва Франция Коммунистик партияси Марказий комитетининг вакиллари ўртасида музокаралар

ВАРШАВА, 28 январь. (ТАСС). Польша матбуот агентлигининг хабар беришича, Варшавада кеча Франция Коммунистик партияси Марказий комитети билан Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий комитетининг вакиллари ўртасида музокаралар бошланган.

Музокараларда Франция томонидан Франция Коммунистик партияси Марказий комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Этьен Фажон, Раймон Гюйо, Гюстав Ансар ва Марказий комитет аъзоси Фернан Дюпюй қатнашмоқда. Музокараларда Польша томонидан ПБИП Марказий комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Ежи Моравский, ПБИП Марказий комитетининг секретари Эдвард Герек, ПБИП Марказий комитетининг аъзоси Мариан Нашковский ва ПБИП Марказий комитети чет эл бўлимининг мудири Юзеф Чесак қатнашмоқда.

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИНИНГ XI СЕССИЯСИ

28 январь эрталабки мажлис

НЬЮ-ЙОРК, 28 январь. (ТАСС). Исроил ўз қўшинларини Ғазо ва Шарм Ашшайх районларидан олиб чиқиб кетишдан бош тортганлиги сабабли Бош Ассамблея ўзининг бугунги эрталабки ялпи мажлисида Яқин Шарқдаги аҳволни яна муҳокама қилишга киришди. Мажлисда Судан ва Цейлон вакиллари сўзга чиқдилар. Улар Исроилнинг бу ҳаракатини қораладилар ва Исроил қўшинларининг ҳаммасини Миср территориясидан олиб чиқиб кетишни яна талаб қилдилар.

Жазоир масаласи жазоир халқининг манфаатларига мувофиқ равишда ҳал этилиши керак

ПАРИЖ, 28 январь. (ТАСС). Францияда тинчлик миллий кенгашининг чақириғи билан ўтказилган Жазоирда тинчлик учун кураш хафтаси тамом бўлди.

Демократик матбуотнинг берган хабарларига қараганда, 21 январдан 27 январгача мамлакатдаги катта шаҳарларнинг кўпчилигида оммавий йиғилишлар ва митинглар бўлган. Бу йиғилиш ва митингларда делегациялар сайланган. Бу делегациялар маҳаллий ҳокимият вакилларига Жазоирдаги урушнинг тўхтатилишини талаб қилувчи резолюциялар ва петицияларни топширганлар.

Кеча Ла-Сутеррен шаҳрида (Крез департаменти) бўлган йиғилишда бир неча юз киши, шу жумладан аҳоли яшайдиган бир қанча пунктларнинг социалист мэрлари қатнашган. Йиғилиш қатнашчилари резолюция қабул қилдилар. Улар бу резолюцияда ҳукуматдан Жазоирдаги миллий озодлик ҳаракатининг вакиллари билан дарҳол музокаралар бошлашни талаб қилдилар. Резолюцияда ҳукуматдан Жазоир проблемаси жазоир халқининг миллий мустақилликка бўлган интилиши ҳисобга олинган ҳолда ҳал этилиши зарур.

Кеча Марсельда, Антибда ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларида ҳам ана шундай йиғилишлар бўлиб ўтди.

«Юманите» газетасининг кўрсатиб ўтишича, Жазоирда тинчлик учун кураш ҳафталиги француз халқи ўртасида Жазоир масаласини адолатли суратда ҳал этишга бўлган ҳаракатни янада кучайтириб юборди.

Провакацияга йўл қўйилмади

Миср газетасининг хабари

ҚОҲИРА, 28 январь. (ТАСС). «Алаҳром» газетаси масъул ҳарбий вакилнинг хабарига асосланиб, қуйидагиларни ёзади: Англия-Франция-Исроил агрессияси вақтида инглиз мутахассислари томонидан Сувайш канали зонасида қилинмоқчи бўлган жуда катта провакация маълум бўлиб қолган ва Миср ҳукумат маъмурлари бу провакациянинг олдини олганлар. Инглизлар, деб ёзади газета, Исмоилия районида портловчи моддаларнинг катта запаслари сақланаётган ўқ-дори складларини портлатмоқчи бўлганлар. «Алаҳром» газетасининг ёзишига қараганда, канал зонасидаги инглиз ҳарбий складларида 3 миллион тоннага яқин ўқ-дори, шунингдек кўп миқдорда ҳарбий анжом ва ускуналар бўлган. Ҳозирги вақтда инглиз ҳарбий складлари Миср ҳукумат маъмурлари томонидан мусодара қилинган.

Инглиз қўшинлари Яман чегараларида тўпланмоқда

ҚОҲИРА, 28 январь. (ТАСС). Яманнинг Мисрдаги вакили Раҳмон Абу Толиб матбуот вакилларига, олинган маълумотларга қараганда, инглиз қўшинлари Яманга ҳужум қилиш мақсадида Байхон районида тўпланмоқда, деб айтди. Абу Толиб, инглиз қўшинлари танклар ва бронемашиналар билан қуролланганлар, деди.

Чжоу Энь-лайнинг Цейлонга бўлажак визити

ПЕКИН, 28 январь. (ТАСС). Синьхуа агентлигининг хабарига қараганда, Хитой Халқ Республикаси Давлат кенгашининг раиси Чжоу Энь-лай Цейлон ҳукуматининг таклифига мувофиқ 1957 йил 31 январдан 5 февралгача бўлган вақт ичида дўстлик визити билан Цейлонга боради.

Совет Иттифоқи заказ қилган кема қурилиб бўлди

ГААГА, 28 январь. (ТАСС). Совет Иттифоқининг заказига биноан, Голландиянинг «Де Схелде» фирмаси томонидан қурилган «Ангара» дизель-электроходини кеча Флиссингенда Совет Иттифоқига топшириш маросими бўлди.

Кемани топшириш маросимида СССРнинг Голландиядаги савдо вакили С. В. Шибаев ва «Де Схелде» фирмасининг директори Хупкес ҳозир бўлдилар.

Қорақалпоқ адабиёти ва санъати декадаси

Суратда: Бердах номидаги қорақалпоқ давлат филармониясининг солисткаси **С. Сатторова** ўзбекча «Терма» рақсини ижро этмоқда. **Т. Иноғомов** ва **У. Асанов** доирада жўр бўлмоқдалар.

И. Медведев фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

Шу кунларда Ҳамид Олимжон номидаги адабиётчилар уйи ғоят гавжум. Кеча бу ерда «Қорақалпоғистон адабиёти ҳам искусствоси» журналининг 1955-56 йилларда чиққан сонлари ва қорақалпоқ адабий танқидчилигига доир масалалар муҳокама қилинди. Муҳокамада декада қатнашчиси, «Қорақалпоғистон адабиёти ҳам искусствоси» журналининг редактори Б. Қаипназаров журналнинг икки йиллик сони тўғрисида доклад қилди. Докладчи ўз нутқида қорақалпоқ адабиётининг ривожланишида ва ёш ёзувчиларни тарбиялаб етиштиришда журналнинг муҳим роль ўйнаётганлигини қайд қилиб ўтди.

Журналда босилган асарлар юзасидан шоир Мирмуҳсин, С. Анорбоев, Ж. Жабборов, Ф. Насриддиновлар сўзга чиқдилар.

Филология фанлари кандидати М. Нурмуҳамедовнинг «Қорақалпоқ адабиётининг ривожланишида рус адабиётининг таъсири» деган илмий асари қизғин муҳокама қилинди. Муҳокамада қатнашган филология фанлари кандидатларидан О. Шарафиддинов, Н. Раҳимов, А. Ҳайитметовлар қорақалпоқ адабий танқидчилиги тўғрисида ўз мулоҳазаларини айтдилар. Сўзга чиққан нотиқлар Қорақалпоқ адабий танқидчилигини янада юксак савияга кўтаришга доир амалий маслаҳатлар бердилар. Адабиётшунос фалсафа фанлари доктори, профессор В. Зоҳидов муҳокама қилинган масалаларни якунлаб, муҳокаманинг ижодий ва қизғин ўтганлигини таъкидлади.

Пойтахт томошабинлари декада календарь планидаги яна бир янги спектаклни — драматург Сафар Хўжаниёзовнинг «Суймаганга суйканма» музикали комедиясини кўришга муваффақ бўлдилар.

Бу спектакль ғоявий ўткирлиги, бадиий мукаммаллиги, чуқур лиризми, ҳаяжонли драматизми билан томошабинларга ғоят манзур бўлди. Спектаклдаги асосий ролларни Қорақалпоғистон АССР да хизмат кўрсатган артистка Гулхон Шерозиева, Ўзбекистон ССР ва Қорақалпоғистон АССРда хизмат кўрсатган артист Йўлдош Мамутов, Қорақалпоғистон АССР халқ артисти Раим Сеитов, Қорақалпоғистон АССРда хизмат кўрсатган артист Абдулла Сафарғалиев ва бошқалар ижро этдилар.

Асарни саҳналаштирган режиссёр С. Жуманиёзов ва асар музикасини ёзган композиторлар Шомуротов ҳамда Ҳалимовларнинг хизматлари диққатга сазовордир. Спектакль томошабинларда кучли таассурот қолдирди.

* * *

Қорақалпоқ адабиёти ва санъати декадаси қатнашчиларининг республикамиз пойтахти — Тошкентдаги саноат корхоналари, муассасалари, маданият уйлари ва бошқа ташкилотларнинг ишчи ва хизматчилари билан учрашувлари бўлиб ўтмоқда. Кеча декада қатнашчиларидан бир группаси Октябрь район халқ ижодиёти уйида район меҳнаткашлари билан учрашди. Шунингдек шу куни телестудияда декада қатнашчиларидан бир группасининг чиқишлари бўлди.

ГРУЗИЯ ВА МОСКВА САНЪАТКОРЛАРИ ЎЗБЕКИСТОНДА

Грузия давлат филармонияси коллективи бир неча кундан бери Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турибди. Улар серқуёш республикамизнинг турли область ва районларида бўлиб, пахтакорларга, саноат ходимларига концерт кўрсатмоқдалар.

Филармониянинг режиссёри Г. Картвелишвили, хизмат кўрсатган санъат арбоби Дж. Багратианилар томонидан саҳналаштирилган «Самимий, чин қалбдан» бадиий-адабий композицияни томошабинлар зўр қизиқиш билан кўрдилар. Улар қардош грузин санъаткорларининг талантларига қойил қолмоқдалар. Филармония коллективи ижро этаётган кавказ халқ рақслари, чет эл, совет, грузин композиторлари яратган музикалар, ажойиб сатирик ва юмористик қўшиқлар, фельетонлар кишига завқ бағишлайди.

Композитор Сабадзенинг «Етарлидир сенинг ҳароратинг» қўшиғини ижро этувчи Заридзе Джамлет катта муваффақият қозонмоқда.

Грузиялик меҳмонлар Тошкентдаги давлат эстрадаси театрида, Олмалиқ ва Оҳангарон шаҳарларида ҳам бўлдилар. Ҳозир улар Фарғона водисида ўз гастролларини давом эттираётирлар.

Яқинда Москва давлат эстрада ва оперетта ансамблининг коллективи ҳам Ўзбекистонга келди. Коллективга Илья Заславский раҳбарлик қилмоқда.

Программада солистка Александра Сослова томонидан саҳналаштирилган оригинал ва рақс қўшиқлар, Ирина Ефремова ва Владимир Сосновлар ижросида айтиладиган ёқимли дуэтлар бор.

Коллектив Андижон, Бухоро, Фарғона, Наманган, Самарқанд областларига ҳам боради.

З. МУХАМАДЖОНОВ.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТРЛАРДА:

СТАНИСЛАВСКИЙ НОМЛИ ҚОРАҚАЛПОҚ ДАВЛАТ ДРАМА ТЕАТРИ — Қорақалпоқ адабиёти ва санъати декадаси — 30/I кеч соат 8 да Эстрада театрида **Равшан.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — Қорақалпоқ адабиёти ва санъати декадаси — 31/I кеч соат 8 ярмида **Санъат усталарининг катта концерти.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 30/I кеч соат 8 да **Ўзбекистон санъат усталари концерти**, 31/I да **Ромео ва Жульетта.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 30/I да **Азиз ва Санам**, 31/I да **Концерт.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 3 бўлимда янги программа **К. Доротти гастроллари.**

КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз **Борис**, кечқурун **Севги ва Бурч.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз соат 2 гача **Эски кон сирлари**, кундуз соат 4 дан **Севги ва Бурч.**

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги «Узглавиздати» ва тошкентдаги 1-босмахона коллективлари 1-босмахона партия ташкилотининг секретари ўртоқ С. Ю. Юнусовга унинг онаси
Пайзибиби
БАДАЛОВАНИНГ
вафот этганлиги муносабати билан таъзия билдирадилар.

Рус ва ўзбек тилларида чиқадиган

«МАҲАЛЛИЙ МАТБУОТ ХОДИМЛАРИГА ЁРДАМ» НОМЛИ ИККИ ОЙЛИК БЮЛЛЕТЕНГА ОБУНА ҚИЛИШ БОШЛАНДИ

Бюллетень Ўзбекистондаги газета ва журналлар, нашриётлар ва полиграфия корхоналарининг ходимларига мўлжалланган.

Бу янги нашрда матбуот тарихи ва назарияси, нашриётларнинг, республика, область, шаҳар, район газеталарининг, кўп тиражли ва деворий газеталарнинг иш практикаси, журналист кадрларнинг ўқиши, газета ва журналларнинг тематик обзорлари ҳамда фоторепортаж босилади.

Обуна баҳоси — бир йилга 3 сўм. Айрим сони — 50 тийин.

Обуна «Союзпечать» органларида, алоқа конторалари ва бўлимларида қабул қилинади.

Калинин район, Сталин қишлоқ советидаги Сталин номли колхозда турувчи **Содиқ Солихоновнинг** Тошкент шаҳар, Чимкентский тракт 1-проезд, 15-уйда турувчи Қутби Саидхоновадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область, Калинин район, 1-участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 28142. Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими — 132. Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими 135. Секретариат — 34048 Эълонлар бўлими — 29040.

Р00927. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № — 1730.